

ЏУБЕ

ОБЛЕКА ПОМЕЃУ ТРАДИЦИЈАТА, ИСТОКОТ И ЗАПАДОТ

Од колекцијата на Музејот на Македонија

DŽUBE

UN VÊTEMENT PARMİ LA TRADITION, L'EST ET L'OUEST

de la collection du Musée de Macédoine

DŽUBE

THE GARMENT AMONG THE TRADITION, THE EAST AND THE WEST

from the collection of the Museum of Macedonia

Издавач / Publisher / Éditeur
МУЗЕЈ НА МАКЕДОНИЈА – СКОПЈЕ / MUSEUM OF MACEDONIA - SKOPJE / MUSÉE DE MACÉDOINE - SKOPJE

За издавачот / Editor in-chief / Pour l'éditeur
д-р Мирјана Нинчовска / d-r Mirjana Nincovska

Автор / Author / Auteur
Горданче Видиниќ / Gordanche Vidinich

Лектура / Macedonian proof-reading / Relecture macédonienne
Татјана Нанкова / Tatjana Nankova

Превод на англиски јазик / Translation into English / Traduction en anglais
Билјана Даскалова / Biljana Daskalova

Превод на француски јазик / Translation into French / Traduction en français
Татјана Попантоска / Tatjana Popantoska

Фотографии / Photographs / Photographies
Од фотодокументацијата на Етнолошкото одделение при Музејот на Македонија
Photo archive of the Ethnological department at the Museum of Macedonia
Archives photo du département ethnologique au Musée de Macédoine

Цртежи / Drawings / Dessins
Весна Јанковска / Vesna Jankovska

Стручен соработник / Professional support / Soutien professionnel
Слободан Шалевиќ / Slobodan Shalevich

Технички соработник / Technical support / Support technique
Лилјана Миладинова / Liljana Miladinova

Дизајн и компјутерска подготовка / Design and lay-out / Composition graphique et mise en page
Леон Џинго / Leon Djingo

Печати / Printed by / Imprimé par
Европа 92 / Evropa 92

Тираж 500 / Printed in 500 copies / Imprimé en 500 exemplaires

Скопје, 2016 / Skopje, 2016

Издавањето на каталогот е поддржано од Министерството за култура на Република Македонија
The publishing of this catalogue was supported by The Ministry of Culture of the Republic of Macedonia
La publication du Catalogue est soutenue par le Ministère de la Culture de la République de Macédoine

ЏУБЕ
ОБЛЕКА ПОМЕЃУ ТРАДИЦИЈАТА, ИСТОКОТ И ЗАПАДОТ
Од колекцијата на Музејот на Македонија

DŽUBE
THE GARMENT AMONG THE TRADITION, THE EAST AND THE WEST
from the collection of the Museum of Macedonia

DŽUBE
UN VÊTEMENT PARMIS LA TRADITION, L'EST ET L'OUEST
de la collection du Musée de Macédoine

ЏУБЕ

ОБЛЕКА ПОМЕЃУ ТРАДИЦИЈАТА, ИСТОКОТ И ЗАПАДОТ

Од колекцијата на Музејот на Македонија

Зборот *џубе*, според речникот Турцизми у српскохрватском - хрватскохрватском језику, доаѓа од турскиот збор *džube*, односно арапскиот *džuba*, а се однесува за облека во вид на мантија што ја носеле муслимански свештеници, вообичаено направена од црна чоја (Škaljić, 1985, 243). Според колекцијата на Етнолошкиот оддел при Музејот на Македонија, облеката викана *џубе* е направена и од волнена четворно ткаена валана клашна и од чоја, кадифе, сатен. Џубињата сошени од клашна, бела или црна, му припаѓаат на постариот-традиционален тип на облекување, од проста причина што се целосно домашна изработка, од клашна ткаена и бојадисувана во домашни услови, до рачно усучени или плетени волнени, односно памучни гајтани за украсување на облеката. Овој вид џубиња биле застапени во облекувањето и кај мажите и кај жените сè до 50-60. години на 20. век. Во најголем дел ги карактеризира крој составен од стан и поли, но секогаш помеѓу полите и станот има вметнати подмишки и клинови, најчесто со изрези во долниот дел за проширување на облеката, со задолжително гајтанско украсување за покривање на составните и околните рабови. Било во употреба во Кумановско-скопскиот и Струшко-охридскиот регион. Во Кумановско-скопскиот регион, во областите: Средорек, Скопска Блатија и Скопска Црна Гора џубето е машка облека направена од бела клашна, без ракави, долга до над колена, напред отворена по целата должина. Во Кумановско, тоа е припиено во горниот дел од телото, од половината надолу проширено

со многубројни *ребрњаци*-клинови (вкупно 16), со отвори за џебови од двете страни на вториот ребрњак и тесна јака околу вратот. Украсено е со оптока од црни усучени волнени гајтани по составните и околните рабови, околу отворите за џебови, и по средината на клиновите поради што се добива впечаток дека има 32 клина, со провлечен гајтан на половината за врзување (Хаџи Васиљевиќ 1909, 305; Видиниќ 1998, 63-64). Во Скопска Блатија, *џубе* носеле младоженци, млади мажи и машките деца. Во горниот дел е припиено за телото, со тесна јака-*корил*, скроено од *стан*, *поли*, *мишки*, *бочници*-клинови (3-4) од страните, со отвори за џебови на бочниците и *цепои*-изрези во долниот дел, украсено со црни усучени волнени гајтани, *прешиар* од дебела црна и црвена волнена преѓа и црн волнен вез (Крстева 1998, 27; Здравев 1996, 31). Мотивите на станот и полите се *кришканче* и *петлиња*, на предните бочници *колце* со *алово колце*, а на мишките и околу џебовите *сорчиња* и *алова веѓа*. Детското џубе е со истиот крој и украсување, но со отвори што завршуваат во вистински џебови, (вертикални или хоризонтални) со застапени исти мотиви, дополнително украсено и со зелен волнен конец. Во Скопска Црна Гора *џубето* е скроено од *грбина*, *предњици* и *ребрњаци*, со отвори за џебови на ребрњациите и *расцепи*-изрези во долниот дел, опточено со црни усучени волнени гајтани по околните и составните рабови, со изведен орнамент околу џебовите викан *колчаци* и *веѓе* на рамењата. Најнапред го носеле само младоженци и млади мажи, а после Втората св. војна почнале да го носат и повозрасни жени

во одредени пригоди, кога одат на пазар, при изнесување перени алишта од река итн., (Раичевиќ 1930, 352; Petruševa 1988, 52; Здравев 1996, 40; сопствени истражувања). Во областа Скопски Дервен, во единственото преживеано село Кучково, *џубето* е женска облека со кројни карактеристики слични на џубето од Скопска Црна Гора, но со поинакво украсување и декорација. Скроено е од деловите *стан*, *поли-предњици*, *ребрњаци*, мишканици-подмишки и *корил*, со *расцепи*-мулии на ребрњациите во долниот дел, украсено со оптока од црни усучени волнени гајтани по рабовите (околни и составни) и црн волнен вез на градниот дел од полите, ребрњациите, подмишките и рамењата. Мотивите се *змијарка* и *сорчиња* на градите, *змиици*, *петлиња* и *окца* на *расцепи*ците, *змиици* со *окца* на подмишките, *паласки*-кружни мотиви на ребрњациите и *веѓи* на рамењата.

Во Струшко-охридскиот регион џубето било исклучиво женска облека. Во областа Малесија-Струшко се носеле три вида џубиња. Џубето за невеста е направено од бела клашна, украсено со оптока од бели плетени памучни и црвени волнени гајтани, со впечатлив вез на подмишките и градниот дел од полите изведен со истата боја на гајтани. Џубето од бела клашна, украсено исклучиво со оптока од бели плетени памучни гајтани и бел вез на подмишките, го носеле омажени жени за празници или како траурен белег. Џубето од црна клашна, опточено со темносини усучени волнени гајтани, го носеле исклучиво стари жени (Здравев 1996, 94). Сите џубиња се скроени од деловите: *стан*, *поли*, *клинчиња* и јака, со отвори за џебови помеѓу полите и клинот, со поли завратени кон надворешната страна, а невестинското џубе, за да стои отворено при носењето, од едната пола до другата имало и три прикачени *гајтанци*, зелен, бел, и *џувез*-црвен, односно темноцрвен. Џубе од бела клашна украсено со оптока од гајтани и апликации од чоја носеле и жените од областа Дебарце (Томиќ 1928, 119;

Здравев 1996, 100). Во Струшки Дримкол, невестите носеле џубе слично на џубето во Малесија. Направено е од бела клашна, украсено со оптока од бели плетени волнени гајтани, со впечатлив вез на подмишките изведен со бел волнен гајтан, црвен волнен и бел памучен конец. Во Струшко Поле џубето од бела клашна било невестинска облека, скроено од деловите: *стан*, *поли*, подмишки и *клиње-мувлија*, со отвори за џебови помеѓу полите и клињето, во долниот дел на клиновите расечено со *цепои*-изрези. Украсено е со вез од бели памучни гајтани, црвен волнен и портокалов свилен конец на подмишките, со оптока од бели памучни гајтани во долниот дел на полите и станот и црно крзно од јазовец напред на полите, околу мишките, вратот, изрезите и околу отворите за џебови. Се носело на денот на венчавање и една година потоа, до раѓањето на првото дете. Во Охридско Поле, невестинското *морно џубе* е направено од црна клашна, украсено со оптока од црвени плетени волнени гајтани и вез на подмишките изведен од црвен волнен гајтан и црвен усучен волнен конец, со поли завратени кон надвор. *Белото џубе* го носеле омажени жени за празници или кога се во жалост, а во случај на голема жалост го носеле превртено одопаку или отпашано. Направено е од бела клашна, украсено со оптока од бели усучени волнени гајтани и *шарена оптока* од црно-бели гајтани околу *утињата*-отворите за џебови, *корилот* и на градите, но со поли што се завратени кон внатре. И двете џубиња се скроени од деловите: *стан*, *поли* и *мувлии*-клинови, со *утиња*-отвори за џебови помеѓу полите и клинот, а кај *белото џубе* едниот отвор, левиот, завршува во вистински џеб-пазумарка. Според некои податоци, белото џубе било и невестинска облека, носено една година по свадбата, односно до раѓањето на првото дете, после што се бојадисувало во темноцрвено, а гајтаните се переле за да избелат. Ваквото џубе го носеле леунките-родилките против *зарек*, а се носело и како траурен бе-

лег (Здравев 1996, 103). Во Пијанец-Делчевско, *џубето* е невестинска и празнична облека, без ракави, долга до над колена, напред отворена по целата должина. Направено е од црна, четворно ткаена и валана клашна-*брдница*, скроено од деловите *стан*, *поли*, *бочници* и *алтици*-подмишки, во долниот дел помеѓу полите и станот со *расцепорци*-разрези, по рабовите, околу џебовите, разрезите и подмишките со украсување од усучени сини и винени волнени гајтани, вез од жолта срма-*глободан*, апликации од темноцрвена чоја и волнени китчиња реси. Во Призренска Гора, каде живеат исламизирани Македонци, невестите носеле џубе направено од зелена чоја, скроено од стан и поли, со богато украсување од бела и жолта срма на полите и долниот дел од станот. Според материјалот од кој е направено, чоја и срма, како и според кројните карактеристики, од стан и поли без додадени клинови и подмишки, ова џубе отстапува од традиционалниот тип, но сепак е најблиску до него.

Од средината на 19. век, со појавата на нови материјали (чоја, кадифе, срма, срмени гајтани, срмени ширити, свилени гајтани) и влијанието на облекувањето од ориентален тип ала турка, најпрво во градовите, а оттаму и во поблиските односно подалечни селски населби, жените започнале да носат нов тип безракавно *џубе*. Ова *џубе* е со сосема поинаков крој од предходното, скроено од стан, предници, подмишки, со додадени 1-3 парчиња на предниците со различна форма и големина, коишто формираат полукруг или круг и на облеката и даваат облик на лепеза. Поради специфичниот крој, џубето е припиено за горниот дел од телото, од половината надолу богато и свонесто проширено. Во најголем број е сошиено од чоја (црна, црвена-*алова*, темносина-*модра*, темноцрвена-*бордо*, виолетова-*лила*), или кадифе, помалку од црна клашна, со богато украсување од срма, срмени гај-

тани, срмени ширити, црни, црвени, портокалови, сини и друга боја свилени, односно волнени гајтани. Кај џубињата сошиени од клашна, станот е секогаш направен од целата ширина на клашната, за разлика од џубињата сошиени од чоја или кадифе каде што станот е во облик на трапез. Некои од џубињата одвнатре се *каплаисани*-поставени со шарена памучна *басма*, *џиџ* или јагнешко крзно, по работ на предниците и околу вратот украсени со крзно од *самур*-куна, лисица, јазовец. Се облекувало над сите горни облекувања. Воглавно е невестинска облека, бидејќи невестите секогаш сакале да внесат нешто ново во своето облекување, но го носеле и постари жени за празници или како траурен белег.

Џубињата сошиени од чоја или кадифе, за разлика од оние направени од клашна, претставувале целосно занаетчиско-терзиска, односно срмациска изработка. Нивното украсување, во најголем дел, е изведено површински или релјефно, со полагање на усучен конец од бела или жолта срма, усучен свилен конец, црни свилени гајтани, срмени ширити, некаде и молскавци, што барало висок степен специјализираност во везење. Тоа овозможувало прецизно изработени детали распоредени на грбот, по работ на предниците и станот, во широки бордури или, пак, по целата површина на облеката. Воглавно доминираат флорални композиции, со растителни испреплетувања на гранки, лисја, лалиња, розети, зумбули итн. Се носеле во градовите: Скопје, Тетово, Дебар, Струга, Охрид, Ресен, Битола, Прилеп...

Џубињата сошиени од клашна во најголем дел се носеле во руралните средини: Струшко Поле, Горна Преспа-Ресенско, Азот-Велешко, Дурачка Река-Кривопаланечко, источниот дел на Славиште-Кривопаланечко, Радовишки Шоплук.

Некои од џубињата во влезната книга се заведени и под имињата: *антерија*, *долама*, *курдија*, но според кројот станува збор за ист вид облека и нејзино различно именување. Во колекцијата постојат и џубиња кои се потекло од Косово, поточно од градовите Ѓаковица, Призрен, Пеќ, Рожае, кои, според богатството на украсување и декорација, со изведени мотиви на змија, змеј, птица, цвеќе, претставуваат исклучително вредни примероци.

За џубето носено во градовите Скопје и Тетово треба да се каже дека се носело исклучиво во составот на градската ала турка облека. Го носеле жени и девојки од турската припадност, а кај македонското население само жени. Направено е од црна и црвена чоја, украсено со оптока од црни свилени или жолти, односно бели срмени гајтани, бели и жолти срмени ширити и вез од бела или жолта срма застапен на грбот, подмишките, околу отворите за џебови и долниот дел на станот и аглите од предниците. Џубето сошиено од црна чоја, со едноставно украсување од црни свилени гајтани и дискретен вез од жолта срма, го носеле жените кога се во жалост (Витковиќ, 1994, 12). Во Дебар и Дебарско Поле, џубето е невестинска и женска празнична облека направена од црна чоја, украсена со богата оптока од разнобојни свилени гајтани, со вез од разнобојно свилено бикме на задниот долен дел од станот и аглите од предниците. Некои од џубињата се одвнатре поставени со јагнешко крзно, по работ на предниците и околу вратот опточени со крзно од лисица. Мотивите се геометриско-растителни стилизации во кои можат да се препознаат одредени мотиви: наргиле, чушка од афион, лист од тутун, лале и итн. Гајтанското украсување е со колорит сличен со останатите горни облекувања од комплетната традиционална женска носија од Дебарско Поле, во чии рамки се носело. Во градовите Струга и Охрид се носеле џубиња направени од црвена, темноцрвена, темносина и

виолетова чоја, украсени со оптока од црни свилени или бели, односно жолти срмени гајтани, срмени ширити, вез од бела и жолта срма или црн свилен конец-*бикме*. Некои одвнатре се поставени со јагнешка крзно или шарена памучна *басма*, по работ на предниците, околу мишките и вратот опточени со крзно од јазовец, куна, лисица. Во селата во Струшко Поле старите жени за празници носеле џубе направено од црвена-*алена* клашна, украсено со оптока од црни плетени волнени гајтани, црн тесен купечки ширит, дискретен вез од црн усучен волнен конец и *потски ширит* на подмишките. Истото џубе го носеле и млади жени, но како траурен белег. Во Охридско Поле, од крајот на 19. век, невестите почнале да носат и џубе направено од црна свита-чоја познато како *ресенско џубе* или *џубе срмено* (Здравев 1996, 103). Ова џубе е украсено со оптока од црни свилени гајтани, со жолт срмен вез на грбот, подмишките и долниот дел од левата и десната страна на предниците, одвнатре поставено-*каплаисано* со јагнешко крзно, по работ на предниците и околу вратот опточено со крзно од лисица. Именувано како *ресенско џубе* доволно укажува дека влијанието е дојдено и прифатено од градот Ресен, со големи сличности со *џубето* сошиено од црна чоја, но со сосема поинаква орнаментика. Во Ресен и селата во Горна Преспа, *џубето* е невестинска и празнична облека за млада жена, направено од чоја (темносина или црна) и домашно ткаена црна клашна-*шајак*. Џубето сошиено од модра-темносина чоја, со богат вез од жолта срма, срмени гајтани и ширити, одвнатре поставено со шарена памучна *басма* се носело во составот на градската *ала турка* облека. За разлика од него, џубињата сошиени од црна чоја или клашна се носеле во составот на традиционалната горнопреспанска народна носија. Невестинското џубе е сошиено од црна чоја, украсено со оптока од црни свилени гајтани, со вез на подмишките и околу отворите за џебови од жолти срмени гајтани, црни свилени гајтани и жолта срма. Празничното

џубе е сошиено од црна или *чивит*-мастило боја на клашна, украсено со оптока од црвени свилени гајтани, со вез на подмишките и околу отворите за џебови од жолти срмени гајтани, црвени свилени гајтани и жолта срма. И двата вида џубиња се со изведени мотиви во вид на кругови што формираат поголем ромб на подмишките, одвнатре поставени со јагнешко крзно-кожа, околу вратот и по работ на предниците опточени со крзно од *самур*-куна или лисица (Здравев, 1996, 107). Џубињата носени во горнопреспанските села се сошиени исклучиво од црна клашна, но се со помали димензии и оптоката е од волнени *винени*-темноцрвени гајтани. Украсувањето со вез на подмишките и околу отворите за џебови е од свилен портокалов гајтан во комбинација со црвен и темносин-*модар* волнен или свилен конец, со иста орнаментика, но со дополнителен вез во средниот долен дел на станот и со предници коишто се завратени кон надвор. Во областа Азот, Велешко, облека со исти кројни карактеристики како џубето се викала *курдија*. Сошиена е од црна клашна, украсена со широка црвена оптока од плетени волнени гајтани по околните рабови и отворите за џебови, со вез изведен од црвен усучен волнен конец во средниот долен дел на станот. Во областа Дурачка Река, Кривопаланечко, *џубе* носеле невести и млади жени за празници. Направено е од црн шајак-класна, скроено од деловите: *садњиште*, *скутови-преѓниште*, *бочници* проширени со бокови за добивање поголема ширина во долниот дел, подмишки-подмишљаици и мала јака-*огрљак* околу вратот. Невестинското џубе, на подмишките е украсено со бели срмени гајтани поради што се нарекувало *срмалија џубе* (Здравев, 1996, 156), со изведени геометриски мотиви, елипсоидни и во форма на крст, именувани кај народот *кркуљичка* и *крстови*. Џубето за млада жена е опточено-обрачено со *алови* и *модри* волнени гајтани, со преплетени и вртени црвени, портокалови, темнозелени и *модри* волнени гајтани на подмишките и отворите за

џебови. Во источниот дел на Славиште, Кривопаланечко, џубе носеле невести и млади жени за празници. Направено е од црна клашна, скроено од *стан*, *предњиште-поли* со *бокови* за проширување во долниот дел, подмишлица, и тесна јака-огрљак околу вратот. Празничното џубе е украсено-*опточено* со два реда усучени црвени и портокалови волнени гајтани по околните рабови, осум реда гајтани на подмишките и отворите за џебови, додека невестинското џубе е со украсување и на градниот дел од предниците. Во Радовишки Шоплук, *џубето* исто така е направено од црна клашна, богато украсено со оптока од волнени гајтани, бели срмени гајтани и срмен вез. Го носеле невести и млади жени за празник. Скроено е од деловите: *грб*, *поли* и *јака*, со отвори за џебови на полите. Невестинското џубе на подмишките е богато украсено со вез од срмени гајтани, срмени ширити и апликации од црвена и зелена чоја, поради што се нарекувало *срмалија џубе* (Здравев, 1996, 168).

Од крајот на 19. до 60-тите години на 20. век, со сè поголемо присуство на фабрички материјали и влијанието на облекувањето од европски тип *ала франга*, најпрво во градовите, а потоа и во поблиските, односно подалечни селски населби, во машката и женската облека се појавило и трет тип на џубе. Овој вид џубе, за разлика од предходните два типа, е со долги ракави и е со европски крој во вид на мантил, *капут*, *палто*, скроено од грб, предници, ревери, јака. Во најголем број се шиело од фини материјали: чоја, кадифе, сатен, помалку од црна клашна, одвнатре поставено со јагнешко крзно или памучно платно-*астар*, *басма*, по работ на предниците, реверите и околу вратот опточено со крзно од лисица-*лисичина* или кадифе. Според постоечката литература, фотографиите од фотодокументацијата на Музејот и фондот на предмети, станува збор за облека со многу разновидна должина, до појас, средина на колковите, до колена, до под колена. Во

Гевгелиско мажите носеле *џубе* во вид на капут, долго до под колена, направено од четворно ткаена и валана клашна-*димија*, поставено од внатрешната страна на станот со бела, а на предниците со црна јагнешка кожа. Жените, пак, носеле *курк* и *куркче*-облеки сошиени од чоја или кадифе, долги до средината на колковите, одвнатре поставени со фина јагнешка кожа, околу вратот и на предниците опточени со лисичина (Тановић, 1931, 48-49, 43-44). Во Кумановско и Скопска Блатија, под називот: *џубе*, *џубче*, *полка*, *сако* се споменува облека од староградски тип во вид на палто, која невестите почнале да ја носат после I. односно II. светска војна. Долга е до средината на колковите, одвнатре поставена со јагнешко крзно, околу вратот и на предниците опточена со крзно од лисица-*лисичина*. (Видиниќ, 1992, 85; Видиниќ, 1998, 68; Крстева, 1998, 21). Овој вид облека се шиела кај *френк терзии* и во *кројачници* за машка и женска облека, а поставувањето со крзно го правеле *куркчиите* (В. Кличкова, 1959, 28-29). Според местата од каде што потекнуваат облеките во колекцијата, се носела во градовите Делчево, Прилеп, Битола, Охрид, како и во некои селски населби во Делчевско, Кочанско, Воденско, Леринско, што не значи дека не била присутна и на поширок простор. Најпрво била составен дел во облекувањето кај поимотните слоеви во градовите, а потоа постепено почнала да навлегува и во селата, чиишто главни носители биле невестите, односно младите и интелектуално напредни луѓе. Тие, кон својата традиционална носија, го додаде и овој вид облека како нов моден додаток, која продолжувале да ја

носат и во наредниот период, додека се млади, за поголеми празници или постојано. Во зависност од регионот и времето на појавување во употреба, се среќава под најразлични имиња како: *џубе*, *џубче*, *курк*, *куркче*, *сако*, *саке*, *полка*, *полче*, *палто*, *палтиче*, *кундугун*, *капут*, *капутче*, итн.

Сето погореизложено наведува на заклучокот дека народната носија, за разлика од сите други сегменти на материјалната култура, била најмногу подложна на разни културни влијанија и промени, што не значело и суштествена промена или напдно исчезнување на старата културна традиција. Промените најчесто биле резултат на општите општествено-економски и политички случувања, но и на потребата од прифаќање нови модни трендови коишто ќе внесат нови и поинакви поединечни облекувања во народните носии. Таков е случајот и со облеката викана *џубе*, која поминувајќи низ подолг временски период, најпрво го менувала материјалот од кој се шиела, а адекватно на тоа го менувала кројот, обликот и украсувањето. Најпрво било целосно домашна рачна изработка, од волнена клашна и волнени или памучни гајтани, изработувани во домашни услови, потоа занаетчиско-терзиска, односно срмациска изработка од чоја, кадифе, клашна, срма, срмени гајтани, срмени ширити, свилени гајтани, волнени гајтани, за на крајот да биде облека со многу едноставен европски крој, правена најчесто од чоја, кадифе, сатен, поретко од клашна, шиена кај *френк терзии* и во *кројачници* за машка и женска облека.

DŽUBE

THE GARMENT AMONG THE TRADITION, THE EAST AND THE WEST

from the collection of the Museum of Macedonia

The word *džube*, according to the dictionary entitled *Turcizmi u sprkohrvatskom-hrvatskosrpskom jeziku*, derives from the Turkish word *džube* i.e. the Arabian *džuba* and is related to the cassock-like garment, usually made of black baize, which was worn by the Muslim priests (Škaljić 1985, 243). The garment called *džube* belonging to the collection of the Ethnological Department at the Museum of Macedonia, was made of *klašna* (broadcloth - twill weave fulled wool fabric) as well as of *čoja* (baize), *kadife* (velvet) and *saten* (satin). The *džube* made of broadcloth, white or black, belongs to the traditional clothing simply because it is completely home-made - from the weaving and dyeing of the broadcloth to the hand-twisting or plaiting of wool/cotton braids which were used to adorn the garment.

This type of *džube* can be found in the men's and women's clothing up to the 50-60s of the 20th century. Principally, *džubes* were composed of a *stan* and *poli* (back and front panels), however, *podmiški* (underarm gussets) and *klinovi* (side gussets) having most often slits in their lower part in order to widen the garment, were always inserted between the front and back panels. *Džubes* also had an inevitable braid trim to cover the rims and seams. They were worn in the region of Kumanovo and Skopje as well as in the region of Struga and Ohrid. In the areas of Sredorek, Skopska Blatija, and Skopska Crna Gora located in the region of Kumanovo and Skopje, a *džube* was an above knee length sleeveless men's garment made of white broadcloth with a lengthwise opening at the front. In the Ku-

manovo region, it was tightly fitted to the upper part of the body flaring from the waist downwards with multiple *rebrnjci* (side gussets, a total of 16). It featured pocket openings on both sides of the second *rebrnjak* (side gusset) and a narrow collar around the neck. Black twisted wool braids trimmed the rims and seams, the pocket openings and the central part of the side gussets giving an impression that there were 32 side gussets. At the waist, a tie cord was slipped into. (Hadži Vasiljević 1909, 305; Vidinić 1998, 63-64). In Skopska Blatija, *džubes* were worn by grooms, young men and boys. They were tight fitted to the upper part of the body, equipped with a narrow collar (*koril*) and made up of a *stan*, *poli*, *miški* (underarm gussets) and 3-4 *bočnici* (side gussets) on both sides with pocket openings and *cepoi* (slits) in their lower part. They were adorned with black twisted wool braids, *prešar* of thick black and red wool yarn as well as with black wool embroidery (Krsteva 1998, 27; Zdravev 1996, 31). The motifs called *krškanče* and *petlinja* were embroidered at back and front panels whereas there were *kolce* with *alovo kolce* on the front gussets and *sorčinja* and *alova veča* on the underarm gussets and around the pockets. The child *džube* had the same cut, adornment and patterns, however, its openings ended with real pockets (vertical and horizontal). It was also adorned with a green wool thread. The *džube* from Skopska Crna Gora was made up of a back panel (*grbina*), front panels (*prednjici*) and side gussets (*rebrnjaci*) with pocket openings. In the lower part of the side gussets there were slits (*rascepi*). The rims and seams were trimmed with black twisted wool braids whereas ornaments called *kolčaci* and *vedze* were embroidered

around the pockets and on the shoulders, respectively. In the beginning, it was a garment for grooms and young men, and after the World War II, *džubes* were also worn by older women on certain occasions such as going to the market, washing clothes in the river, etc. (Raičević 1930, 352; Petruševa 1988, 52; Zdravev 1996, 40; personal researches). In Skopski Derven, particularly in Kučkovo which is the only inhabited village in this region, a *džube* was women's worn with a cut similar to that of the *džube* from Skopska Crna Gora, however, its adornment and decoration were different. It featured a *stan* (back panel), *poli/prednjici* (front panels), *rebrnjaci* (side gussets), *miškanici* (underarm gussets), a *koril* (collar) and *rascepoci/ mulii* (slits) in the lower part of the side gussets. Its rims and seams were trimmed with black twisted wool braids whereas the chest portion of the front panels, the side gussets, the underarm gussets and the shoulders were adorned with embroidery in black wool. The motifs included *zmijarka* and *sorčinja* at the chest, *zmiici*, *petlinja* and *okca* along the slits, *zmiici* with *okca* on the underarm gussets, *palaski* (circle pattern) on the side gussets and *vedzi* on the shoulders.

In the region of Struga and Ohrid, *džubes* were exclusively women's wear. In Malesija, Struga region, three types of *džubes* were worn. The bridal *džube* was made of white broadcloth and edged with white plaited cotton braids and red wool braids. It had impressive embroidery made of braids of the same colour on the underarm gussets and in the chest area of the front panels. The white broadcloth *džube*, adorned only with white cotton plaited braids and white embroidery on the underarm gussets, was worn by married women on festive days or as a sign of mourning, whereas the black broadcloth *džube* edged with dark blue twisted wool braids was exclusively worn by old women (Zdravev 1996, 94). All the *džubes* were made up of a back panel (*stan*), front panels (*poli*) folded outwards, side gussets (*klinčinja*), a collar and pocket openings between

the front panels and the side gusset; however, the bridal *džube* was equipped with three attached braids (*gajtanci*) of green, white and red (*gžuvez*) i.e. dark red colour running from one front panel to another so that it could stay open when worn. The white broadcloth *džube* adorned with braids and baize appliqués was also worn by women in the Debarce region (Tomik 1928, 119; Zdravev 1996, 100). In Struški Drimkol brides wore a *džube* similar to that from Malesija. It was made of white broadcloth and adorned with an edging of white plaited wool braids. On the underarm gussets, it had impressive embroidery made of a white wool braid, a red wool thread and a white cotton thread. In Struško Pole, the white broadcloth *džube* was a bridal garment featuring a *stan*, *poli*, underarm gussets and *klinje/muvlija* (side gussets) with pocket openings between the front panels and the side gussets, and *cepoi* (slits) in the lower part of the latter. The underarm gussets were adorned with embroidery of white cotton braids, red wool and orange silk threads. The lower parts of the front panels and the back were adorned with white cotton braids whereas the front panels, the underarm gussets, the neck, the slits and the pocket openings were trimmed with black badger fur. It was worn on the wedding day and the following year until the first child was born. In Ohridsko Pole, the bridal *morno džube* (*black džube*) was made of black broadcloth and edged with red plaited wool braids. The underarm gussets were adorned with embroidery in red wool braid and red twisted wool thread. Its front panels were folded outwards. The *white džube* was worn by married women on festive days or as a sign of mourning; however, in case of deep grief, it was worn inside out or untied. It was made of white broadcloth and edged with white twisted wool braids. A multi-colored trimming composed of black and white braids was placed around the *utinja* (pocket openings), around the *koril* (collar) and at the chest. Its front panels were folded inwards. Both *džubes* were made of a *stan*, *poli*, *muvlii* (side gussets) with *utinja* (pocket openings) between the front panels and the side

gusset except that the left opening of the *white džube* ended with a real pocket called *pazumarka*. According to some information, the *white džube* was also a bridal garment that was worn in the year following the wedding i.e. until the first child was born. Afterwards, it was colored dark red and the braids were washed to become white. Such a *džube* was worn by *leunki* (mothers of newborn children) against the evil eye (*zarek*) and also as a sign of mourning (Zdravev 1996, 103). In Pijanec, Delčevo region, a *džube* was a sleeveless above the knee length bridal and festive garment which was open lengthwise at the front. This *džube*, featuring a *stan*, *poli*, *bočnici* and *altici* (underarm gussets), was made of *brdnica* (black twill weave fullered broadcloth). It had *rasceporci* (slits) in the lower part between the front panels and the back, and an adornment with blue and *vineni* (vinous) twisted wool braids along the edges and slits, around the pockets and on the underarm gussets. It was embroidered in gold-wrapped thread (*globodan*) and embellished with dark red baize appliqués and wool pompons. In Prizrenka Gora which is populated by islamized Macedonians, brides wore green baize *džubes* made up of a back and front panels, having a rich adornment with silver- and gold-wrapped threads on the front panels and in the bottom area of the back. In view of the fabric used (baize and silver- or gold-wrapped threads) as well as its cut (back and front panels without any side and underarm gussets), such a *džube* differs from the traditional type but it still closely resembles it.

As a result of the appearance of new materials (baize, velvet, silver- or gold-wrapped threads, silver or gold braids, silver or gold ribbons, silk braids) in the mid-19th century and under the influence of the oriental way of dressing - *a la turka*, women began to wear a new type of sleeveless *džube* first in the towns and later in the close and distant rural settlements. This *džube* had a completely different cut from the previous one. It featured a back panel, underarm gussets, front panels and 1

to 3 pieces of different forms and sizes added to the front panels to create a half circle or a circle and to give the garment a shape of a fan. Given its specific cut, the *džube* was tight fitted to the upper part of the body flaring out widely from the waist downwards in the shape of a bell. Most of the *džubes* were sewn with black, red (*alova*), dark blue (*modra*), dark red (*bordo*) and violet (*lila*) baize or with velvet. Some of them, however, were made of black broadcloth richly adorned with silver- or gold-wrapped threads, silver or gold ribbons and braids, and silk or wool braids in black, red, orange, blue and other colours. The back of the broadcloth *džubes* was tailored from the full width of the broadcloth unlike the *džubes* made of baize or velvet where the back was in the shape of a trapezium. Some of the *džubes* were lined (*kaplaisani*) with *basma* (calico), *cic* (chintz) or lamb fur and adorned along the edges of the front panels and around the neck with marten (*samur*), fox or badger fur. They were worn over all other outer garments. Given that brides always wanted to introduce something new in their way of dressing, the *džube* was in principle a bridal garment although it was worn by older women on festive days or as a sign of mourning.

Unlike broadcloth *džubes*, those made of baize or velvet were completely artisan works of tailors embroidered with silver- or gold-wrapped threads. Most of the *džubes* had a flat or relief decoration made by using a twisted silver- or gold-wrapped thread, a twisted silk thread, black silk braids and silver or gold ribbons with incorporated sequins in some places which required a high level of specialization in embroidering. It enabled arrangement of precisely made details all over the garment surface or their positioning at back and along the edges of the front panels and the *stan* thus forming wide borders. Generally, the floral compositions were predominant and included vegetable entanglement of branches, leaves, tulips, rosettes, hyacinths, etc. *Džubes* were worn in the towns of Skopje, Tetovo, Debar, Struga, Ohrid, Resen, Bitola, Prilep.

The *džubes* made of broadcloth were mainly worn in the rural areas such as Struško Pole, Gorna Prespa (Resen region), Azot (Veles region), Duračka Reka (Kriva Palanka region), eastern part of Slavište (Kriva Palanka region) and Radoviški Šopluk.

Some of the *džubes* are entered into the accession register under the names *anterija*, *dolama*, *kurdiija*, but given its cut, it is the same type of garment with different names. The collection also includes *džubes* originating in Kosovo, that is from Ćakovica, Prizren, Peć, Rožae, which are extremely valuable pieces because of their rich adornment and decoration with snake, dragon, bird and flower motifs.

It should be mentioned that the *džube* worn in the towns of Skopje and Tetovo was strictly part of the urban way of dressing *a la turka*. It was worn by women and girls of Turkish nationality whereas in relation to the Macedonian population, only women were dressed in such a *džube*. It was made of black or red baize and edged with black silk braids, gold or silver braids and ribbons. This type of *džube* had embroidery in silver- or gold-wrapped thread at back, on the underarm gussets, around the pocket openings, in the lower part of the *stan* and at the corners of the front panels. The black baize *džube* having a simple adornment with black silk braids and discreet embroidery in gold-wrapped thread was worn by mourning women (Vitković, 1994, 12). In Debar and Debarsko Pole, *džubes* were bridal and women's festive garments made out of black baize and richly adorned with silk braids in different colours. The lower part of the *stan* and the corners of the front panels were embroidered with multi-coloured silk (*bikme*). Some of these *džubes* were lined with lamb fur whereas the edges of their front panels and the neckline were adorned with fox fur. The patterns are geometrical and vegetable stylizations in which certain motifs such as nargilehs, opium poppies, tobacco leaves, tulips, etc.

can be noticed. The colouring of the *džube* braid adornment is similar to that of the other outer garments belonging to the traditional women's costume of Debarsko Pole a part of which was the *džube* itself. In the towns of Struga and Ohrid, *džubes* were made of red, dark red, dark blue and violet baize and edged with black silk braids and silver or gold braids and ribbons. They were embroidered with silver- and gold-wrapped threads or with a black silk thread (*bikme*). Some of them were lined with lamb fur or *basma* and adorned with badger, marten or fox fur around the neck, along the edges of the front panels and the underarm gussets. On festive occasions, old women in Struško Pole villages wore a *džube* made of red (*alena*) broadcloth and edged with black plaited wool braids and a black narrow ready-made ribbon. The underarm gussets were adorned with discreet embroidery in black twisted wool thread and *popski širit*. The same *džube* was also worn by young women as a sign of mourning. At the end of the 19th century the brides in Ohridsko Pole began to wear a *džube* made of black baize (*svita*) which was known as *resensko džube* or *džube srmeno* (Zdravev 1996, 103). This *džube* was adorned with black silk braids and gold embroidery at back, on the underarm gussets and in the lower part of the left and right sides of the front panels. It was lined (*kaplaisano*) with lamb fur whereas the front panels and the neckline were edged with fox fur. As its name indicates, *resensko džube* appeared under the influence that came from the town of Resen. It was very similar to the *džube* made of black baize but its ornamentation was completely different. In Resen and Gorna Prespa villages, a *džube* was a bridal and festive garment for young women made of dark blue or black baize and hand-woven black broadcloth (*šajak*). The *džube* made of *modra* (dark blue) baize which had rich embroidery in gold-wrapped thread and gold or silver braids and ribbons as well as *basma* lining was worn as part of the urban clothing *a la turka*. Unlike the *džube* mentioned above, the *džube* made of black baize or broadcloth was worn as part of the traditional

folk costume of Gorna Prespa. The bridal *džube* was cut from black baize and adorned with black silk braids. The underarm gussets and the pocket openings were embroidered with gold braids, black silk braids and a gold-wrapped thread. The festive *džube* was made of black or *čivit* (ink blue) broadcloth and adorned with red silk braids. The underarm gussets and the pocket openings were embroidered with gold braids, red silk braids and a gold-wrapped thread. Both types of *džubes* had circle motifs forming a big rhombus on the underarm gussets. They were lined with lamb fur or lambskin and trimmed with marten (*samur*) or fox fur along the neckline and at the edges of the front panels (Zdravev 1996, 107). *Džubes* worn in Gorna Prespa villages were made exclusively of black broadcloth but they were smaller in size with an edging of dark red (*vineni*) wool braids. The embroidered decoration on the underarm gussets and around the pocket openings was made of an orange silk braid combined with red and dark blue (*modar*) wool or silk threads. The ornamentation was identical except for the additional embroidery in the lower central part of the *stan*. The front panels of these *džubes* were folded outwards. In Azot, Veleles region, a garment with the same cut as the *džube* was called *kurdija*. It was cut from black broadcloth and adorned with a wide red trimming composed of plaited wool braids along the rims and around the pocket openings. This *džube* featured embroidery made of a red twisted wool thread in the lower central portion of the *stan*. In Duračka Reka, Kriva Palanka region, *džubes* were worn by brides and young women on festive days. They were made out of black *šajak* (broadcloth) and featured a *džadnjište* (back), *skutovi/pređnište* (front panels), *podmišljaci* (underarm gussets), an *ogrljak* (small collar around the neck) and *bočnici* (side gussets) widened with *bokovi* (front gussets) in order to obtain a greater width in the lower part. The underarm gussets of the bridal *džube* were adorned with silver braids and therefore this *džube* was called *srmalija džube* (Zdravev 1996, 156). It had geometrical, elliptical and cross pat-

terns which were popularly known as *krkuljička* and *krstovi*. The *džubes* for young women were *obračeni* (edged) with *alovi* (red) and *modri* (dark blue) wool braids. Their underarm gussets and pocket openings were adorned with interlaced and twisted red, orange, dark green and dark blue wool braids. In the eastern part of Slavište, Kriva Palanka region, *džubes* were worn by brides and young women on festive days. They were made of black broadcloth and featured a *stan*, *prednjište* (front panels) with *bokovi* (front gussets) inserted to widen the lower part, *podmišlici* (underarm gussets) and an *ogrljak* (narrow collar around the neck). The festive *džube* was adorned (*optočeno*) with two rows of twisted red and orange wool braids along the rims, whereas its underarm gussets and pocket openings were embellished with eight rows of braids. The bridal *džube* had an extra adornment at the chest area of the front panels. In Radoviški Šopluk, the *džube* was also made of black broadcloth richly adorned with wool and silver braids and embroidery in silver- or gold-wrapped thread. It was worn by brides and young women on festive days. This type of *džube* was composed of a back panel, front panels and a collar with pocket openings on the front panels. The underarm gussets of the bridal *džube* had rich embroidery made of silver or gold braids and ribbons with appliqués of red and green baize due to which it was called *srmalija džube* (Zdravev 1996, 168).

As a result of the growing presence of industrial materials and under the influence of the European way of dressing - *a la franga* in the period between the end of the 19th century and the 60s of the 20th century, a third type of *džube* appeared in men's and women's clothing first in the towns and later in the close and distant rural settlements. This type of *džube*, unlike the previous two, was long-sleeved with a European cut similar to the overcoat, coat or jacket. It was made up of a back panel, front panels, revers and a collar. Although sometimes the black broadcloth was used, most of the *džubes* were

made of fine materials such as baize, velvet or satin and lined with lamb fur or cotton cloth (*astar*, *basma*). The front panels, revers and the neckline were edged with fox fur (*lisičina*) or velvet. According to the existing literature, Museum photo documentation and the collections, it is a garment of different length (waist-length, mid-hip length, knee-length and under knee length). In the Gevgelija region, men wore an under knee *džube* resembling a coat which was made of twill weave full of broadcloth (*dimija*). Its back and front panels were lined with white and black lambskin, respectively. Women wore a *kurk* and a *kurkče* - mid hip-length garments made of baize or velvet and lined with fine lambskin. The neckline and the front panels had a fox fur trimming (Tanović 1931, 48 - 49, 43-44). An old town garment named *džube*, *džubče*, *polka*, *sako* (a sort of coat) could be found in the Kumanovo and Skopska Blatija regions where it was worn by brides after the World War I i.e. the World War II. It was a mid waist-length garment lined with lamb fur. Its neckline and front panels were edged with fox fur (*lisičina*) (Vidinić 1992, 85; Vidinić 1998, 68; Krsteva 1998, 21). This type of garment was sewn by *frenk terzii* (French tailors) or in *krojačnici* (tailor shops) for men and women. The garments of the Museum collection originate in the towns of Delčevo, Prilep, Bitola, Ohrid and in some rural settlements located in Delčevo, Kočani, Voden (Edessa) and Lerin (Florence) regions. However, this does not mean that they have not been worn in other regions as well. In the beginning, *džubes* were part of the clothing worn by the upper class people living in the towns and later they appeared in the villages where they were mainly worn by brides and intellectually advanced young people. They

added this type of garment to their traditional costume as a new fashion accessory and continued to wear it during their youth. Some people wore it on festive days, while others were dressed in *džubes* all the time. Depending on the region and time of appearance, it was called by different names such as *džube*, *džubče*, *kurk*, *kurkče*, *sako*, *sake*, *polka*, *polče*, *palto*, *paltiče*, *kundugun*, *kaput*, *kaputče*, etc.

The foregoing leads to a conclusion that the folk costumes, unlike all other segments of the material culture, were considerably under different cultural influences and changes which did not imply crucial change or complete disappearance of the old cultural tradition. The changes were most often a result of the general socio-economic and political situation and the need to accept new fashion trends which would introduce new and different garments in the folk costumes. This was exactly the case with the garment called *džube* which, over a long period, had first changed the material it was made of and consequently it altered the cut, shape and adornment. In the beginning, it was completely made by hand out of broadcloth with wool or cotton braids which were also home-made. Later, it became an artisan work created by tailors i.e. a product made of baize, velvet or broadcloth which was embroidered in silver- or gold-wrapped threads and adorned with silver or gold ribbons and braids, and silk and wool braids. At the end, it turned into a garment with a simple European cut most often made of baize, velvet, satin and sometimes of broadcloth and sewn by *frenk terzii* (French tailors) or in *krojačnici* (tailor shops) for men and women.

DŽUBE

UN VÊTEMENT PARMIS LA TRADITION, L'EST ET L'OUEST

de la collection du Musée de Macédoine

Le mot *džube*, selon le dictionnaire *Turcizmi u srpskohrvatskom-hrvatskosrpskom jeziku*, provient du mot turc *džuba* c'est-à-dire du mot arabe *džuba* et se rapporte au vêtement semblable à la soutane faite habituellement en feutre noir et portée par les prêtres musulmans (Škaljić, 1985, 243). Le vêtement appelé *džube* faisant partie de la collection du Département ethnologique au Musée de Macédoine, était fait de *klašna* (drap, tissu de laine à armure sergé et foulé), mais aussi de *čoja* (feutre), de *kadife* (velours) et de *saten* (satin). Le *džube* de drap blanc ou noir appartient aux habits traditionnels pour la simple raison qu'il était fait entièrement à la maison en commençant par le tissage et la teinture du drap et en finissant par des galons de laine retordus ou tressés à la main c'est-à-dire des galons de coton servant à décorer les habits. On trouve ce type de *džube* parmi les vêtements pour hommes et femmes jusqu'aux années cinquante et soixante du XXe siècle. La plupart des *džubes* étaient composés d'un *stan* (dos) et des *poli* (devants), mais entre les devants et le dos on insérait toujours des *podmiški* (goussets axillaires) et des *klinovi* (goussets latéraux) ayant le plus souvent des fentes dans leur partie inférieure pour donner une plus grande largeur au vêtement. Un ornement de galons était indispensable pour couvrir ses coutures et ses bords. On les portait dans la région de Kumanovo et Skopje ainsi que dans la région de Struga et Ohrid. À Sredorek, Skopska Blatija et Skopska Crna Gora situés dans la région de Kumanovo et Skopje, le *džube* représentait un vêtement masculin fait de drap blanc sans manches descendant jusqu'au-dessus des genoux et ouvert sur le devant sur toute la longueur. Dans

la région de Kumanovo, il était étroitement ajusté sur le haut du corps s'évasant à partir de la taille vers le bas par de nombreux *rebrnjaci* (goussets latéraux, 16 au total). Il avait des ouvertures pour poches sur les deux côtés du deuxième *rebrnjak* (gousset latéral) et un col étroit autour du cou. Des galons de laine retordus noirs ornaient les coutures, les bords et les ouvertures pour poches ainsi que la partie centrale des goussets latéraux ce qui donnait l'impression d'avoir 32 goussets latéraux. Un cordonnet était passé autour de la taille servant à l'attacher (Hadži Vasiljević 1909, 305; Vidinić 1998, 63-64). Le *džube* de Skopska Blatija était porté par les jeunes mariés, les jeunes hommes et les garçons. Il était étroitement ajusté sur le haut du corps, doté d'un col étroit (*koril*) et constitué d'un *stan*, des *poli*, des *miški* (goussets axillaires), de 3 - 4 *bočnici* (goussets latéraux) sur les deux côtés ayant des ouvertures pour poches et des *cepoi* (fentes) dans leur partie inférieure. Il était agrémenté de galons de laine retordus noirs, de *prešar* en fils filés de laine épaisse noire et rouge ainsi que d'une broderie en laine noire (Krsteva 1998, 27; Zdravev 1996, 31). Les motifs brodés sur le dos et les devants étaient appelés *krškanče* et *petlinja*, sur les goussets de devant *kolce* avec *alovo kolce* alors que sur les goussets axillaires et autour des poches il y avait *sorčinja* et *alova veča*. Le *džube* d'enfant avait la même coupe, le même ornement et les mêmes motifs, pourtant ses ouvertures aboutissaient à de vraies poches (verticales et horizontales). De plus, il était orné d'un fil de laine verte. Le *džube* de Skopska Crna Gora était fait d'un dos (*grbina*), des devants (*prednjici*) et des goussets latéraux (*rebrnjaci*) avec des ouvertures pour poches. Dans la partie inférieure des

goussets latéraux il y avait des fentes (*rascepi*). Les bords et les coutures étaient ornés de galons de laine retordus noirs alors que des ornements appelés *kolčaci* et *vege* étaient brodés autour des poches et sur les épaules, respectivement. Au début c'était un vêtement pour les jeunes mariés et les jeunes hommes mais après la Seconde guerre mondiale le *džube* était porté aussi par les femmes plus âgées pour certaines occasions telles que laver du linge à la rivière, aller au marché, etc. (Raičević 1930, 352; Petruševa 1988, 52; Zdravev 1996, 40; recherches personnelles). Dans la région de Skopski Derven, notamment à Kučkovo, le seul village habité, le *džube* était un vêtement les femmes, on portait un *džube* dont la coupe était semblable à celle du *džube* de Skopska Crna Gora, mais son ornement et sa décoration étaient différents. Il comprenait un *stan* (dos), des *poli/prednjici* (devants), des *rebrnjaci* (goussets latéraux), des *miškanici* (goussets axillaires), un *koril* (col), et des *rascepoci/mulii* (fentes) dans la partie inférieure des goussets latéraux. Ses coutures et ses bords étaient ornés de galons de laine retordus noirs alors qu'une broderie en laine noire ornait ses devants au niveau de la poitrine, ses goussets latéraux et axillaires ainsi que ses épaules. Des motifs appelés *zmijarka* et *sorčinja* étaient brodés sur la poitrine alors que d'autres motifs appelés *zmiici*, *petlinja* et *okca* étaient brodés le long des fentes, *zmiici* avec *okca* sur les goussets axillaires, *palaski* (motifs circulaires) sur les goussets latéraux et *vegi* sur les épaules.

Dans la région de Struga et Ohrid, le *džube* était un vêtement exclusivement pour les femmes. En Malesija, dans la région de Struga, on portait trois types de *džubes*. Le *džube* de jeune mariée était fait de drap blanc, bordé de galons tressés en coton blanc et en laine rouge. Il était agrémenté d'une broderie impressionnante sur les goussets axillaires et sur la poitrine des devants réalisée avec des galons de la même couleur. Le *džube* de drap blanc, orné seulement de galons tressés en coton blancs et d'une broderie blanche sur les goussets

axillaires était porté par les femmes mariées pendant les jours de fête ou en signe de deuil alors que le *džube* de drap noir, bordé de galons de laine retordus bleu foncé, était porté uniquement par les vieilles femmes (Zdravev 1996, 94). Tous les *džubes* étaient composés d'un dos (*stan*), des devants (*poli*) repliés vers l'extérieur, des goussets latéraux (*klinčinja*), d'un col et des ouvertures pour poches entre les devants et le gousset latéral, mais le *džube* de jeune mariée était muni également de trois galons attachés (*gajtanci*), vert, blanc et rouge (*dzuvez*) c'est-à-dire rouge foncé allant d'un devant à l'autre de sorte qu'il reste ouvert lorsqu'il était porté. Le *džube* en drap blanc, galonné et orné d'applications en feutre, était porté par les femmes de la région de Debarce (Tomik 1928, 119; Zdravev 1996, 100). À Struški Drimkol, les jeunes mariées portaient un *džube* semblable à celui de Malesija. Il était fait de drap blanc, bordé de galons tressés blancs en laine et orné d'une broderie impressionnante sur les goussets axillaires réalisée avec un galon de laine blanche, un fil de laine rouge et un fil de coton blanc. À Struško Pole, le *džube* fait de drap blanc était un vêtement de jeune mariée comprenant un *stan*, des *poli*, des goussets axillaires et des *klinje/muvlija* (goussets latéraux). Il était muni des ouvertures pour poches entre les devants et les goussets latéraux ainsi que des *cepoi* (fentes) dans la partie inférieure des seconds. Une broderie en galons de coton blanc, en fils de laine rouge et de soie orange garnissait ses goussets axillaires. La partie inférieure des devants et du dos était ornée de galons de coton blanc alors que les devants, les goussets axillaires, le cou, les fentes et les ouvertures pour poches étaient bordés de fourrure de blaireau noire. On le portait le jour du mariage et l'année suivante jusqu'à la naissance du premier enfant. À Ohridsko Pole, le *džube* de jeune mariée *morno* (noir) était fait de drap noir et bordé de galons tressés en laine rouge. Une broderie faite de galons de laine rouge et de fil de laine retordu rouge ornait ses goussets axillaires. Ses devants étaient repliés vers l'extérieur. Le *džube blanc* était

porté par les femmes mariées pendant les jours de fête ou en période de deuil. Toutefois, en cas de grand deuil, il était porté à l'envers ou déceinturé. Il était fait de drap blanc et bordé de galons de laine retordus blancs. Une bordure *bigarrée* de galons noirs et blancs était réalisée le long des *utinja* (ouvertures pour poches), autour du *koril* (col) et sur la poitrine. Ses devants étaient repliés vers l'intérieur. Les deux *džubes* étaient composés d'un *stan*, des *poli* et des *muвли* (goussets latéraux) avec des *utinja* (ouvertures pour poches entre les devants et le gousset latéral), mais une des ouvertures du *džube blanc*, celle de gauche, aboutissait à une vraie poche appelée *pazumarka*. Selon certaines données le *džube blanc* servait aussi de vêtement de jeune mariée. Il était porté la première année suivant le mariage c'est-à-dire jusqu'à la naissance du premier enfant. Ensuite on le faisait teindre en rouge foncé et on lavait ses galons pour les rendre blancs. Ce type de *džube* était porté par les accouchées (*leunki*) contre le mauvais oeil (*zarek*), mais aussi il était porté en signe de deuil (Zdravev 1996, 103). À Pijanec, dans la région de Delčevo, le *džube* était un vêtement de jeune mariée et de fête sans manches descendant jusqu'au-dessus des genoux qui était ouvert devant sur toute la longueur. Il était fait de *brdnica* (drap noir à armure sergé et foulé), se constituant d'un *stan*, des *poli*, des *bočnici* et des *altici* (goussets axillaires). Il avait des *rasceporci* (fentes) dans sa partie inférieure, entre les devants et le dos et un ornement de galons en laine retordus bleus et *vineni* (vineux) le long des bords et des fentes, autour des poches et sur les goussets axillaires. Le *džube* était brodé de fil d'or (*globodan*) et agrémenté aussi d'applications de feutre rouge foncé et de pompons de laine. À Prizrenska Gora, peuplée de Macédoniens islamisés, les jeunes mariées portaient un *džube* en feutre vert, comprenant un dos et des devants. Les devants et la partie inférieure du dos étaient richement ornés de fils d'argent et d'or. En considérant le matériel dont il était fait (feutre et fils d'argent ou d'or) ainsi que sa coupe (*stan* et *poli* sans goussets

latéraux ni axillaires), ce type de *džube* bien qu'il s'écarte du type traditionnel, pourtant il lui ressemble le plus.

Par suite de l'apparition de nouveaux matériaux (feutre, velours, fils d'argent ou d'or, galons et rubans d'argent ou d'or, galons de soie) au milieu du XIXe siècle et sous l'influence de la manière orientale de s'habiller *a la turka*, les femmes ont commencé à porter un nouveau type de *džube* sans manches tout d'abord dans les villes et ensuite dans les agglomérations rurales proches et éloignées. Sa coupe était complètement différente de celle du précédent. Ce nouveau *džube* comprenait un dos, des devants, des goussets axillaires et des pièces ajoutées (1 à 3) aux devants qui étaient de formes et dimensions différentes formant ainsi un demi-cercle ou un cercle pour que le vêtement prenne la forme d'éventail. Vu sa coupe spécifique, le *džube* était étroitement ajusté sur le haut du corps s'évasant largement à partir de la taille vers le bas en forme de cloche. La plupart des *džubes* étaient cousus dans un feutre noir, rouge (*alova*), bleu foncé (*modra*), rouge foncé (*bordo*) et violet (*lila*) ou bien dans un velours. Il y en avait un peu qui étaient faits de drap noir et richement orné de fils d'argent ou d'or, de galons et de rubans d'argent ou d'or et de galons de soie ou de laine noire, rouge, orange, bleue ou d'une autre couleur. Pour faire le dos des *džubes* en drap on utilisait toujours la largeur entière du drap à la différence des *džubes* faits en feutre ou en velours où le dos avait la forme de trapèze. Il y avait des *džubes* doublés (*kaplaisani*) de *basma* (indienne), de *cic* (chintz) ou de fourrure d'agneau et ornés de fourrure de fouine (*samur*), de renard ou de blaireau le long des bords des devants et autour du co. Le *džube* était porté par-dessus tous les autres vêtements de dessus. Étant donné que les jeunes mariées avaient de tout temps envie d'introduire quelque chose de nouveau dans leur manière de s'habiller, le *džube* représentait principalement un vêtement de mariée, mais il était porté aussi par les femmes plus âgées pendant les jours de fête ou en signe de deuil.

À la différence des *džubes* faits en drap, ceux en feutre ou en velours, brodés de fils d'argent ou d'or, représentaient des ouvrages entièrement artisanaux des couturiers. Chez la plupart des *džubes* la décoration était réalisée en ajoutant à la surface un motif plat ou en relief fait à l'aide d'un fil retordu d'argent ou d'or, d'un fil retordu de soie, des galons de soie noirs, des rubans d'argent ou d'or, parfois en intégrant des paillettes ce qui demandait d'être extrêmement spécialisé dans la broderie. Cela a permis d'avoir des détails précisément exécutés sur toute la surface du vêtement ou bien leur disposition sur le dos, les bords des devants et du *stan* de manière à former de larges bordures. En général, les compositions florales dominaient en incluant un enchevêtrement végétal de branches, de feuilles, de tulipes, de rosettes, d'hyacinthes etc. Les *džubes* étaient portés dans les villes suivantes: Skopje, Tetovo, Debar, Struga, Ohrid, Resen, Bitola, Prilep.

Les *džubes* faits de drap étaient portés surtout dans les agglomérations rurales telles que: Struško Pole, Gorna Prespa (région de Resen), Azot (région de Veles), Duračka Reka (région de Kriva Palanka), la partie est de Slavište (région de Kriva Palanka) et Radoviški Šopluk.

Certains des *džubes* sont inscrits au registre d'inventaire sous les noms d'*anterija*, de *dolama*, de *kurdiija*, mais vu leur coupe il s'agit du même type de vêtement portant un nom différent. La collection inclut aussi des *džubes* provenant du Kosovo, plus précisément de la ville de Ćakovica, de Prizren, de Peć, de Rožae qui représentent des exemplaires de très grande valeur en raison de la richesse de leur ornement et leur décoration ainsi que de leurs motifs exécutés de serpent, de dragon, d'oiseau, de fleur.

Il faut mentionner que le *džube* dans les villes de Skopje et de Tetovo était porté strictement comme faisant partie de

l'habillement urbain *a la turka*. Il était porté par les femmes et les jeunes filles de nationalité turque alors que chez la population macédonienne uniquement les femmes étaient vêtues d'un tel *džube*. Il était fait en feutre noir ou rouge et bordé de galons de soie noirs, galons et rubans d'argent ou d'or. Une broderie en fils d'argent ou d'or ornait le dos et les goussets axillaires, les ouvertures pour poches, la partie inférieure du *stan* et les angles des devants. Le *džube* en feutre noir ayant un ornement simple fait de galons en soie noirs et d'une broderie discrète en fil d'or était porté par les femmes en période de deuil (Vitković, 1994, 12). À Debar et Debarsko Pole, le *džube* était un vêtement de jeune mariée et de fête pour femme fait en feutre noir et richement orné de galons en soie bigarrés. Le bas du *stan* et les angles des devants étaient brodés de soie multicolore (*bikme*). Certains de ces *džubes* étaient doublés de fourrure d'agneau alors que les bords de leurs devants et leur encolure étaient ornés de fourrure de renard.

Les motifs représentent des stylisations géométriques et végétales où on peut reconnaître des motifs tels que les narguilés, les pavots somnifères, les feuilles de tabac, les tulipes, etc. Le coloris de l'ornement du *džube* fait avec des galons était semblable à celui des autres vêtements de dessus appartenant au costume traditionnel de femme de Debarsko Pole dont le *džube* faisait parti. Dans les villes de Struga et d'Ohrid on portait des *džubes* faits en feutre rouge, rouge foncé, bleu foncé et violet qui étaient bordés de galons de soie noirs et de galons et rubans d'argent ou d'or. Ils étaient brodés de fils d'argent et d'or ou de fil de soie noir (*bikme*). Il y avait des *džubes* doublés de fourrure d'agneau ou de *basma* et ornés de fourrure de blaireau, de renard ou de fouine autour du cou ainsi que sur les bords des devants et des goussets axillaires. Dans les villages de Struško Pole, durant les jours de fêtes, les femmes âgées portaient un *džube* fait de drap rouge (*alena*) qui était bordé de galons de laine tressés noirs et d'un ruban étroit noir acheté tout fait. Ses goussets axillaires étaient ornés d'une broderie

discrète en fil de laine retordu noir et en *popski širit*. Le même *džube* était porté aussi par les jeunes femmes mais en signe de deuil. À la fin du XIXe siècle, les jeunes mariées d'Ohridsko Pole ont commencé à porter un *džube* fait en *svita* (feutre) qui était connu sous le nom de *resensko džube* ou de *džube srmeno* (Zdravev 1996, 103). Ce *džube* était galonné de soie noire et garni d'une broderie en fil d'or sur le dos, les goussets axillaires et sur la partie inférieure de droite et de gauche des devants. Il était doublé (*kaplaisano*) de fourrure d'agneau et orné de fourrure de renard sur les bords des devants et autour du cou. Comme son nom l'indique, *resensko džube* est apparu sous l'influence venue de la ville de Resen. Il ressemblait beaucoup au *džube* fait en feutre noir, mais avec un ornementation toute à fait différente. À Resen et aux villages de Gorna Prespa, le *džube* était un vêtement de jeune mariée et de fête pour jeune femme, fait de feutre bleu foncé ou noir et de drap noir (*šajak*) tissé à la main. Le *džube* cousu dans un feutre *modra* (bleu foncé), garni d'une riche broderie en fil d'or, en galons et rubans d'argent ou d'or et doublé de *basma* était porté comme faisant partie des vêtements urbains *a la turka*. À la différence de ce dernier, les *džubes* faits de feutre noir ou de drap étaient portés comme faisant partie du costume folklorique traditionnel de Gorna Prespa. Le *džube* de mariée était cousu dans un feutre noir et galonné de soie noire. Les goussets axillaires et les ouvertures pour poches étaient brodés de galons d'or et de soie noire ainsi que de fil d'or. Le *džube* de fête était fait de drap noir ou *čivit* (encre bleue) et galonné de soie rouge. Les goussets axillaires et les ouvertures pour poches étaient brodés de galons d'or et de soie rouge ainsi que de fil d'or. Les deux types de *džubes* étaient dotés des motifs en forme de cercles formant un grand losange sur les goussets axillaires. Ils étaient doublés de fourrure ou de peau d'agneau et garnis de fourrure de *samur* (fouine) ou de renard autour du cou et sur les bords des devants (Zdravev 1996, 107). Les *džubes* portés aux villages de Gorna Prespa et cousus exclusivement dans un drap

noir étaient d'une taille plus petite et galonnés de laine rouge foncé (*vineni*). La broderie utilisée comme décoration sur les goussets axillaires et autour des ouvertures pour poches était réalisée avec des galons de soie orange combinés avec des fils de laine ou de soie rouges et *modar* (bleu foncé). L'ornementation était identique à l'exception d'une broderie supplémentaire dans la partie inférieure centrale du *stan*. Les devants de ces *džubes* étaient repliés vers l'extérieur. À Azot, dans la région de Veles, le vêtement ayant la même coupe que le *džube* était appelé *kurdijska*. Il était cousu dans un drap noir et orné d'une large bordure rouge réalisée avec des galons tressés en laine sur les bords et autour des ouvertures pour poches. Ce type de *džube* était pourvu aussi d'une broderie faite avec du fil de laine retordu rouge dans la partie inférieure centrale du *stan*. À Duračka Reka, dans la région de Kriva Palanka, le *džube* était porté par les jeunes mariées et les jeunes femmes durant les jours de fête. Il était fait de *šajak* (drap) noir et composé d'un *džadnjište* (dos), des *skutovi/preğnište* (devants), des *podmišljaci* (goussets axillaires), d'un *ogrljak* (petit col) autour du cou et des *bočnici* (goussets latéraux) élargis par des *bokovi* (goussets de devant) afin d'obtenir une plus grande largeur dans la partie inférieure. Les goussets axillaires du *džube* de jeune mariée étaient galonnés d'argent, d'où son nom *srmalija džube* (Zdravev 1996, 156). Il était doté des motifs géométriques réalisés en forme d'ellipse et de croix, communément connus sous le nom de *krkuljička* et de *krstovi*. Le *džube* de jeune femme était *obračeno* (bordé) de galons en laine rouges (*alovi*) et bleu foncé (*modri*). Ses goussets axillaires et ses ouvertures pour poches étaient ornés de galons *entrelacés et torsadés* de laine rouge, orange, vert foncé et bleu foncé. Dans la partie est de Slavište, dans la région de Kriva Palanka, le *džube* était porté par les jeunes mariées et les jeunes femmes pendant les jours de fête. Il était fait de drap noir et composé d'un *stan*, des *prednjište* (devants) avec des *bokovi* (goussets de devant) insérés pour élargir la partie inférieure, des *podmišlici* (goussets axil-

laires) et d'un *ogrljak* (col étroit) autour du cou. Le *džube* de fête était *optočeno* (orné) de deux rangs de galons en laine retordu rouges et orange le long des bords alors que ses goussets axillaires et ses ouvertures pour poches étaient enrichis de huit rangs de galons. Le *džube* de jeune mariée avait un ornement de plus sur la poitrine des devants. À Radoviški Šopluk, le *džube* était fait aussi de drap noir et richement orné de galons de laine et d'argent ainsi que d'une broderie en fils d'argent ou d'or. Il était porté par les jeunes mariées et les jeunes femmes pendant les jours de fête. Ce type de *džube* comprenait un dos, des devants, un col et des ouvertures pour poches sur les devants. Les goussets axillaires du *džube* de jeune mariée sont richement agrémentés d'une broderie en galons et rubans d'argent ou d'or avec des applications de feutre rouge et vert d'où son nom *srmalija džube* (Zdravev 1996, 168).

Par suite de la présence croissante des matériaux industriels et sous l'influence de la manière européenne de s'habiller *a la franga*, vers la fin du XIXe siècle jusqu'aux années soixante du XXe siècle, un troisième type de *džube* a fait son apparition dans les vêtements des hommes et des femmes tout d'abord dans les villes et ensuite dans les agglomérations rurales proches et éloignées. Ce type de *džube*, à la différence des deux autres types précédents, était à manches longues et de coupe européenne, une sorte de pardessus, de manteau, de veste comportant un dos, des devants, des revers et un col. Bien qu'on utilise parfois du drap noir, la plupart de ces *džubes* étaient faits de matériaux fins tels que feutre, velours ou satin. Ils étaient doublés de fourrure d'agneau ou de toile de coton (*astar, basma*) et ornés de velours ou de fourrure de renard (*lisičina*) sur les bords des devants, les revers et autour du cou. D'après la littérature existante, la documentation photographique et le fonds d'objets du Musée il s'agit des vêtements de longueur différente (jusqu'à la taille, jusqu'à mi-hanches, jusqu'aux genoux, jusqu'au-dessous des genoux).

Dans la région de Gevgelija les hommes portaient un *džube* long jusqu'au-dessous des genoux, une sorte de manteau fait de *dimija* (drap d'armure sergé et foulé). Son dos et ses devants étaient doublés respectivement de peau d'agneau blanche et noire. À l'opposé, les femmes portaient *kurk* et *kurkče* - vêtements en feutre ou en velours allant jusqu'à mi-hanches et doublés de peau d'agneau fine. Ils étaient bordés de *lisičina* autour du cou et le long des devants (Tanović 1931, 48 - 49, 43 - 44). Dans les régions de Kumanovo et de Skopska Blatija on parle d'un vêtement ancien qu'on voyait dans les villes, une espèce de manteau porté par les jeunes mariées après la Première c'est-à-dire Seconde guerre mondiale et qui était connu sous les noms de *džube*, de *džubče*, de *polka*, de *sako*. Ce vêtement descendait jusqu'à mi-hanches et était doublé de fourrure d'agneau. Son encolure et ses devants étaient bordés de *lisičina* (fourrure de renard) (Vidinić 1992, 85; Vidinić 1998, 68; Krsteva 1998, 21). Ce type de vêtement était cousu par les *frenk terzii* (couturiers français) ou dans les *krojačnici* (ateliers de couture) pour hommes et femmes. Les habits contenus dans la collection du Musée proviennent des villes de Delčevo, Prilep, Bitola, Ohrid et de certaines agglomérations rurales dans les régions de Delčevo, Kočani, Voden (Édessa) et de Lerin (Florina). Pourtant, cela ne signifie pas qu'ils n'étaient pas portés dans d'autres régions. Premièrement le *džube* faisait partie de l'habillement des gens des villes appartenant à la haute classe sociale et ensuite il a fait son apparition dans les villages où il était porté principalement par les jeunes mariées et les jeunes gens intellectuellement avancés. Ils ont ajouté ce type de vêtement à leur costume traditionnel comme un nouvel accessoire de mode et ont continué à le porter durant leur jeunesse. Certains d'entre eux le portaient tout le temps, d'autres pendant les jours de fête. Il est connu sous les noms différents tels que *džube, džubče, kurk, kurkče, sako, sake, polka, polče, palto, paltiče, kundugun, kaput, kaputče*, etc. dépendamment de la région et du temps de son apparition.

En ce qui concerne tout ce qui est dit plus haut on peut conclure que les costumes folkloriques, à la différence de tous les autres segments de la culture matérielle, étaient les plus exposés aux influences et aux changements culturels différents, mais sans que cela implique un changement essentiel ou une disparition totale de l'ancienne tradition culturelle. Les changements étaient le plus souvent le résultat de la situation socio-économique et politique générale, mais aussi du besoin d'accepter les nouvelles tendances de mode qui introduiraient des vêtements nouveaux et différents dans les costumes folkloriques. C'était justement le cas avec le vêtement appelé *džube* lequel, au cours d'une longue période, avait tout d'abord changé

le matériel dont il était fait et par conséquent sa coupe, sa forme et son ornement. Au début, il s'agissait d'un ouvrage en drap et galonné de laine ou de coton qui était fait complètement à la main. Ensuite, il était devenu un ouvrage artisanal créé par des couturiers c'est-à-dire un produit fait en feutre, velours ou drap qui était brodé en fils d'argent ou d'or, orné de rubans et de galons d'argent ou d'or et de galons de soie et de laine, pour devenir à la fin un vêtement à coupe européenne très simple, le plus souvent fait en feutre, velours, satin et parfois en drap et cousu par les *frenk terzii* ou dans les *krojačnici* (ateliers de couture) pour hommes et femmes.

БИБЛИОГРАФИЈА - BIBLIOGRAPHY - BIBLIOGRAPHIE

1. Витковић Жикић Милена, Прилог проучавању историје костима-џубе (посебен дел), Лесковачки зборник XXXIV, Лесковац, 1994.
2. Видиниќ Горданче, Трансформацијата на народната носија во Кумановскиот крај од средината на 19 век до годините после ИИ светска војна, Етнолог 1, Скопје, 1992
3. Видиниќ Горданче, Носијата во Кумановската област, Музејски гласник 2,3,4, Куманово, 1998.
4. Вељић М. Михајло, Дебар и негова околина, Братство књ. VIII, Београд, 1899.
5. Димовска Сања, Џубе и долама-облека за салтанат, Етнологија бр 4, Скопје, 2011.
6. Здравев Ѓорѓи, Македонски народни носии, I, Скопје, 1995.
7. Захаријев Јордан, Пијанец, Зб. НУ, књ. ЦЛВ, Софија, 1949.
8. Крстева Ангелина, Народната носија од Скопска Блатија, Скопје, 1998.
9. Кличкова Вера, Курчиско-кожуварски занает и еснаф во Скопје, Етнолошки музеј-Скопје, 1959
10. Менковић Мирјана, Скадарско џубе-прича о једном предмету и три културе, каталог, Етнографски музеј у Београду, 2009.
11. Petruševa Anica, Narodna nošnja u Skopskoj Crnoj Gori, Zagreb, 1988.
12. Раичевић Светозар, Народна ношња у Скопској Црној Гори, ГСНД књ. VII-VIII, Скопје, 1930.
13. Радовановић Војислав, Тиквеш и Раец, СЕЗ, XXIX, Насеља и порекло становништва, 17, Београд, 1924.
14. Смиљанић Тома, Дебарски Полјани и Реканци, НС, XIII, Загреб, 1934.
15. Тановић Стеван, Народна ношња у околини Ђевђелије, ГЕМ VI, Београд, 1931.
16. Трифуноски Јован, Скопски Дервен, СЕЗ, LXVII, Насеља и порекло становништва, књ. 34, Београд, 1954.
17. Томић Светозар, Дебарце, Братство, књ. XXII, Београд, 1928.
18. Трифуноски Јован, Област Бабуне и Тополке, Зб.NŽOJS, 47, JAZU, Загреб, 1977.
19. Филиповић Миленко, Етнолошке белешке из северних велешких села, ГЕМ VII, Београд, 1932.
20. Хаџи Васиљевић Јован, Јужна стара Србија, Кумановска област, Београд, 1909.
21. Хаџи Васиљевић Јован, Врањска градска ношња ранијих година, ГЕМ VII, Београд, 1932.
22. Škaljić Abdulah, Turcizmi u srpskohrvatskom-hrvatskosrpskom jeziku, Sarajevo, 1985.

ТОЛКОВЕН РЕЧНИК НА ИЗРАЗИ

клашина, шајак, димија - волнена ткаенина, четворно или лито ткаена, задолжително валана;

гајтани - врвци усучени или исплетени од три или повеќе волнени, памучни или свилени конци;

оптока, опточување - опшивање на рабови (околни и составни) со волнени, памучни, свилени гајтани или крзно од куна, лисица, јазовец;

бикме - украсување со вез од свилени конци;

глободан - украсување со вез од срмен конци;

попски ширит - вид срмен ширит, вообичаено користен во украсувањето на свештеничките одежди;

стан, грб, грбина, садњиште - заден дел од облека;

поли, предњици, skutovi, предњиште - предни делови/преден дел од облека;

ребрњици, ребрњаџици, бочници, клиње, клинои, мувлија - клинести делови вметнати помеѓу задниот и предниот дел од облеката; *бокови* - додадени парчиња на предниците, во долниот дел, заради проширување на облеката;

мишки, мишканици, подмишљаџици, подмишлици, алтици - подмишки;

цепои, расцепоци, расцепи, расцепорци, мули - изрези;

утиња - отвори за џебови;

пазумарка - џеб;

огрљак, корил - јака;

свита, чоја - вид индустриска волнена ткаенина;

кадифе - вид индустриска свилена ткаенина;

сатен - вид индустриска свилена ткаенина;

басма - вид индустриска памучна ткаенина;

циц - вид индустриска памучна ткаенина;

астар - бело индустриско памучно платно;

куркчија - мајстор за каплаисување-поставување на горни облеку

каплама - постава;

каплаисано - поставено;

самур - куна;

самуровина - крзно од куна;

лисичина - крзно од лисица;

алово - црвено;

алено - црвено;

бордо - темноцрвено;

винено - нијанса на црвено;

ѓувезно - црвено;

модро - темносино;

морно - црно

самоцрнка - природно црна боја;

чивит - индиго, мастило боја, тегет;

GLOSSARY

klašna, šajak, dimija - broadcloth, wool fabric made in twill or plain weave and always fulled;

gajtani - cords, twisted or plaited with three or more wool, cotton or silk threads;

optoka, optočuvanje – edging, trimming, adornment with wool, cotton and silk braids or marten, fox and badger fur along the rims and seams;

bikme - adornment with embroidery in silk thread;

globodan - adornment with embroidery in gold- and silver-wrapped threads;

popski širit - kind of silver or gold ribbon often used to decorate the clerical clothing;

stan, grb, grbina, dzadnjište - back part of the garment,

poli, prednjici, skutovi, prednjište - front panels/front panel, front part of the garment;

rebrnjci, rebrnjaci, bočnici, klinje, klinoi, klinovi, muvlja, klinčinja - side gussets, wedge-shaped pieces inserted between the back and front panels of the garment;

bokovi - front gussets, pieces added to the bottom area of the front panels in order to widen the garment;

podmiški, miški, miškanici, podmišljaci, podmišlici, altici - underarm gussets;

cepoi, rascepoci, rascepi, rasceporci, mulii - slits;

utinja - pocket openings;

pazumarka - pocket;

ogrljak, koril - collar;

čoja, svita, čova - baize, a type of industrial woolen cloth;

kadife - velvet, type of industrial silk fabric;

saten - satin, type of industrial silk fabric;

basma - calico, type of industrial cotton fabric;

cic – chintz, type of industrial cotton fabric;

astar - white industrial cotton cloth;

kaplama - lining;

kaplaisano - lined;

samur - marten;

samurovina - marten fur;

lisičina - fox fur;

alovo - red;

aleno, alena - red;

bordo - dark red;

vineni - vinous, shade of red;

ѓuvežno - red;

modar, modra, modri - dark blue;

morno - black;

samocrnka - natural black colour;

čivit - indigo, ink blue, dark blue;

EXPLANATORY NOTE

Letters	English pronunciation
---------	-----------------------

Č	Ch (as ch in chalk)
---	---------------------

C	Ts (as Ts in hats)
---	--------------------

Dž	J (as J in John)
----	------------------

J	Y (as y in yawn)
---	------------------

Lj	Lli (as lli in million)
----	-------------------------

Nj	Ni (as ni in onion)
----	---------------------

Š	Sh (as sh in share)
---	---------------------

Ž	S (as s in measure)
---	---------------------

Ġ	(no English equivalent)
---	-------------------------

Ķ	(no English equivalent)
---	-------------------------

GLOSSAIRE

klašna, šajak, dimija, drap, espèce d'étoffe de laine tissée en armure sergé ou toile; foulage obligatoire;

gajtani, galons, cordons retordus ou tressés de trois ou plusieurs fils de laine, de coton ou de soie;

optoka, optočuvanje, bordure, ornement le long des coutures et des bords avec des galons de laine, de coton et de soie ou avec de la fourrure de fouine, de renard ou de blaireau;

bikme, broderie en fil de soie servant de décoration;

globodan, broderie en fils d'argent et d'or servant de décoration;

popski širit, sorte de ruban d'argent ou d'or utilisé souvent pour décorer les habits sacerdotaux;

stan, grb, grbina, dzadnjište, partie arrière du vêtement;

poli, prednjici, skutovi, prednjište, devants, l'avant du vêtement;

rebrnjaci, rebrnjaci, bočnici, klinje, klinoi, muvljija, klinovi, klinčinja, goussets latéraux, pièces en forme de clou insérées entre le dos et les devants;

bokovi, goussets de devant, pièces ajoutées aux devants, dans le bas, pour élargir le vêtement;

podmiški, miški, miškanici, podmišljaci, podmišlici, altici, goussets axillaires;

cepoi, rascepoci, rascepi, rasceporci, mulii, fentes;

utinja, ouvertures pour poches;

pazumarka, poche;

ogrljak, koril, col;

čoja, svita, čova, feutre, espèce d'étoffe de laine industrielle;

kadife, velours, espèce de tissu de soie industrielle;

saten, satin, espèce d'étoffe de soie industrielle;

basma, indienne, espèce de cotonnade industrielle;

cic, chintz, espèce de tissu de coton industriel;

astar, étoffe de coton industrielle blanche;

kaplama: doublure

kaplaisano: doublé

samur: fouine

samurovina: fourrure de fouine

lisičina: fourrure de renard

alovo: rouge

aleno, alena: rouge

bordo: bordeaux, rouge foncé

vineni: vineux, nuance de rouge

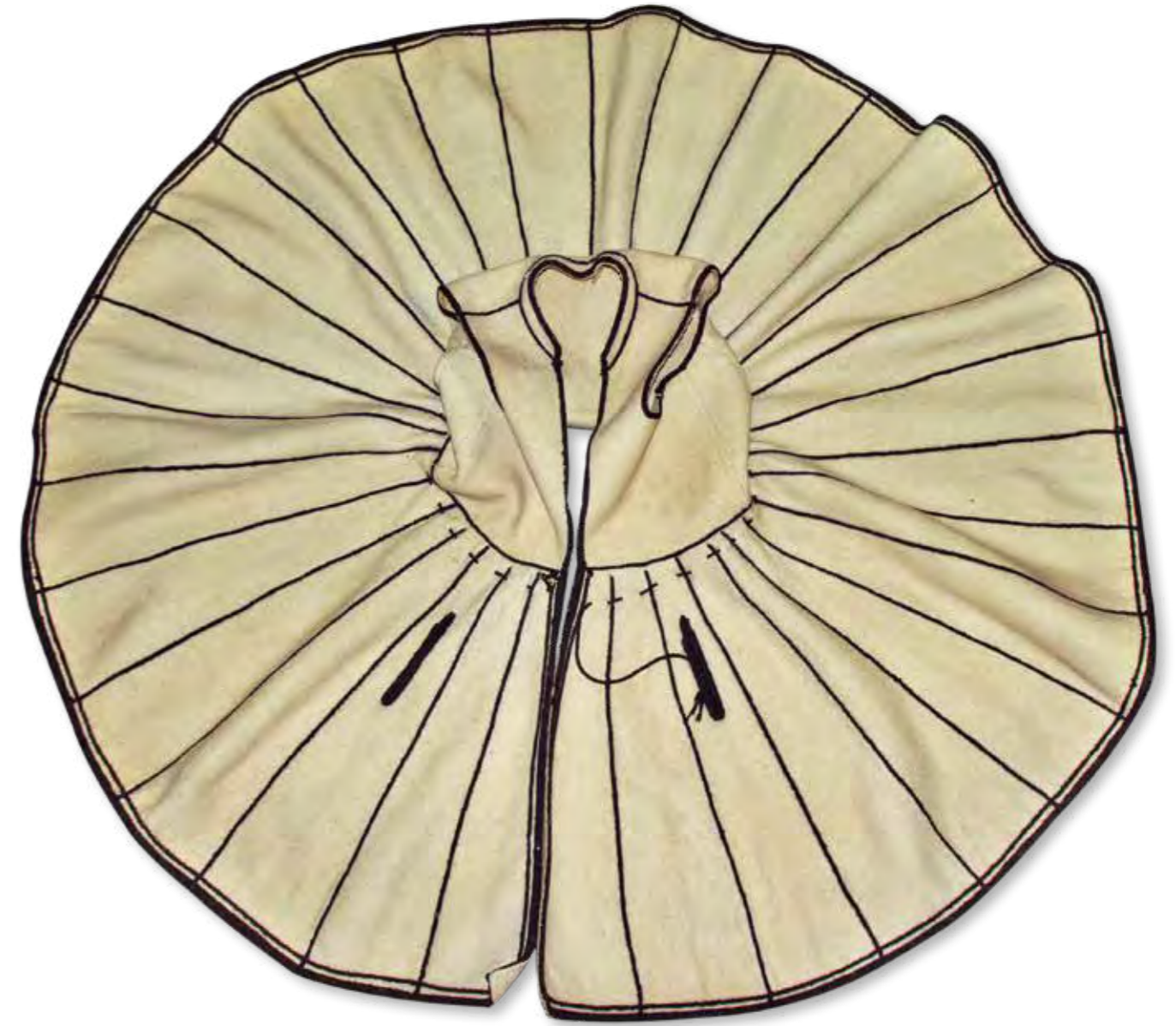
guvezno: rouge

modar, modra, modri: bleu foncé

morno: noir

samocrnka: couleur noire naturelle

čivit: indigo, encre bleue, bleu foncé

NOTE EXPLICATIVE

Lettres Prononciation en français

Č	Tch	(comme dans tchèque)
C	Tz, Ts	(comme dans tzar/tsar)
Dž	G	(comme dans gin)
J	Y	(comme dans yaourt)
Lj	Lie	(comme dans milieu)
Nj	Gn	(comme dans montagne)
Š	Ch	(comme dans chose)
Ž	J	(comme dans jardin)
Ġ		(pas d'équivalent en français)
Ķ		(pas d'équivalent en français)

1. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волне-
ни гајтани по сите рабови и по средината на
клиновите.
с. Страцин, Средорек, Кумановско.
Должина-90 см.
Ширина во долниот дел-430 см.
Инв. бр. 759

2. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани, прешар од дебела црна и црвена вол-
нена преѓа и црн волнен вез.
с. Драчево, Скопска Блатија.
Должина на станот-90,5 см.
Ширина во долниот дел-177 см.
Инв. бр. 1260

3. *Џубе*,
Детска машка безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волне-
ни гајтани, прешар од црна и црвена волнена
преѓа и црн волнен вез.
с. Долно Водно, Скопска Блатија.
Должина на станот-61,5 см.
Ширина во долниот дел-124 см.
Инв. бр. 2778

4. *Џубе*,
Детска машка безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волне-
ни гајтани, прешар од црна и црвена волнена
преѓа и црн волнен вез.
с. Драчево, Скопска Блатија.
Должина на станот-56 см.
Ширина во долниот дел-110 см.
Инв. бр. 3201

5. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волне-
ни гајтани, прешар од црна и црвена волнена
преѓа и црн волнен вез.
с. Горно Водно, Скопска Блатија.
Должина на станот-87 см.
Ширина во долниот дел-168 см.
Инв. бр. 3693

6. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за џе-
бови и на рамењата.
с. Бањане, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-81 см.
Ширина во долниот дел-93 см.
Инв. бр. 3248

1. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fullled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edges and in the
central part of the side gussets.
Village of Stracin, Sredorek, Kumanovo region
Length: 90 cm
Bottom area width: 430 cm
Inv. no. 759

2. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fullled broadcloth.
Black wool embroidery. Black twisted wool braids
at the edge. Prešar of thick black and red wool
yarn.
Village of Dračevo, Skopska Blatija
Stan length: 90.5 cm
Bottom area width: 177 cm
Inv. no. 1260

3. *Džube*
Boys sleeveless garment.
White twill weave fullled broadcloth.
Black wool embroidery. Black twisted wool braids
at the edge. Prešar of black and red wool yarn.
Village of Dolno Vodno, Skopska Blatija
Stan length: 61.5 cm
Bottom area width: 124 cm
Inv. no. 2778

4. *Džube*
Boys sleeveless garment.
White twill weave fullled broadcloth.
Black wool embroidery. Black twisted wool
braids at the edge. Prešar of black and red wool
yarn.
Village of Dračevo, Skopska Blatija
Stan length: 56 cm
Bottom area width: 110 cm
Inv. no. 3201

5. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fullled broadcloth.
Black wool embroidery. Black twisted wool braids
at the edge and prešar of black and red wool yarn.
Village of Gorno Vodno, Skopska Blatija
Stan length: 87 cm
Bottom area width: 168 cm
Inv. no. 3693

6. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fullled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Banjane, Skopska Crna Gora
Stan length: 81 cm
Bottom area width: 93 cm
Inv. no. 3248

1. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Galons de laine retordus noirs sur tous les bords
et sur la partie centrale des goussets latéraux.
Village de Stracin, Sredorek, région de Kuma-
novno
Longueur: 90 cm
Largeur du bas: 430 cm
No. d'inv. 759

2. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Broderie de laine noire; bordure de galons en
laine retordus noirs; prešar en fils filés de laine
épaisse noire et rouge.
Village de Dračevo, Skopska Blatija
Longueur du stan: 90,5 cm
Largeur du bas: 177 cm
No. d'inv. 1260

3. *Džube*
Vêtement de dessus sans manches pour garçon.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Broderie de laine noire; bordure de galons en
laine retordus noirs; prešar en fils filés de laine
noire et rouge.
Village de Dolno Vodno, Skopska Blatija
Longueur du stan: 61,5 cm
Largeur du bas: 124 cm
No. d'inv. 2778

4. *Džube*
Vêtement de dessus pour garçon sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Broderie de laine noire; bordure de galons en
laine retordus noirs; prešar en fils filés de laine
noire et rouge.
Village de Dračevo, Skopska Blatija
Longueur du stan: 56 cm
Largeur du bas: 110 cm
No. d'inv. 3201

5. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Broderie de laine noire; bordure de galons en
laine retordus noirs; prešar en fils filés de laine
noire et rouge.
Village de Gorno Vodno, Skopska Blatija
Longueur du stan: 87 cm
Largeur du bas: 168 cm
No. d'inv. 3693

6. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Banjane, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 81 cm.
Largeur du bas: 93 cm
No. d'inv. 3248

7. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за це-
бови и на рамењата.
с. Бањане, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-78 см.
Ширина во долниот дел-91 см.
Инв. бр. 4041

8. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за це-
бови и на рамењата.
с. Љубанце, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-90 см.
Ширина во долниот дел-109 см.
Инв. бр. 4945

9. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за це-
бови и на рамењата.
с. Кучевиште, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-96,5 см.
Ширина во долниот дел-103 см.
Инв. бр. 6187

10. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за це-
бови и на рамењата.
с. Љубанце, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-87 см.
Ширина во долниот дел-112 см.
Инв. бр. 7997

11. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за це-
бови и на рамењата.
Скопска Црна Гора.
Должина на станот-95 см.
Ширина во долниот дел-114 см.
Инв. бр. 16630

12. *Џубе*,
Машка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за це-
бови и на рамењата.
с. Кучевиште, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-80 см.
Ширина во долниот дел-97 см.
Инв. бр. 16806

7. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Banjane, Skopska Crna Gora
Stan length: 78 cm
Bottom area width: 91 cm
Inv. no. 4041

8. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Ljubance, Skopska Crna Gora
Stan length: 90 cm
Bottom area width: 109 cm
Inv. no. 4945

9. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Kučevište, Skopska Crna Gora
Stan length: 96.5 cm
Bottom area width: 103 cm
Inv. no. 6187

10. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Ljubance, Skopska Crna Gora
Stan length: 87 cm
Bottom area width: 112 cm
Inv. no. 7997

11. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Skopska Crna Gora
Stan length: 95 cm
Bottom area width: 114 cm
Inv. no. 16630

12. *Džube*
Men's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Kučevište, Skopska Crna Gora
Stan length: 80 cm
Bottom area width: 97 cm
Inv. no. 16806

7. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Banjane, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 78 cm.
Largeur du bas: 91 cm
No. d'inv. 4041

8. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Ljubance, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 90 cm
Largeur du bas: 109 cm
No. d'inv. 4945

9. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Kučevište, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 96,5 cm
Largeur du bas: 103 cm
No. d'inv. 6187

10. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Ljubance, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 87 cm
Largeur du bas: 112 cm
No. d'inv. 7997

11. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 95 cm
Largeur du bas: 114 cm
No. d'inv. 16630

12. *Džube*
Vêtement masculin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Kučevište, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 80 cm
Largeur du bas: 97 cm
No. d'inv. 16806

13. *Џубе*,
Младоженска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за џе-
бови и на рамењата.
с. Глуво, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-82 см.
Ширина во долниот дел-104 см.
Инв. бр. 16818

13. *Džube*
Groom's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings and
on the shoulders.
Village of Gluvo, Skopska Crna Gora
Stan length: 82 cm
Bottom area width: 104 cm
Inv. no. 16818

13. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune marié sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Gluvo, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 82 cm
Largeur du bas: 104 cm
No. d'inv. 16818

14. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез околу отворите за џе-
бови и на рамењата.
с. Кучевиште, Скопска Црна Гора.
Должина на станот-80 см.
Ширина во долниот дел-91 см.
Инв. бр. 16964

14. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery around the pocket openings
and on the shoulders.
Village of Kučevište, Skopska Crna Gora
Stan length: 80 cm
Bottom area width: 91 cm
Inv. no. 16964

14. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire autour des ouvertures pour
poches et sur les épaules.
Village de Kučevište, Skopska Crna Gora
Longueur du stan: 80 cm
Largeur du bas: 91 cm
No. d'inv. 16964

15. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез на клиновите, гради-
те и рамењата.
с. Кучково, Скопски Дервен.
Должина на станот-88 см.
Ширина во долниот дел-96 см.
Инв. бр. 3839

15. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery on the side gussets, shoulders
and at the chest.
Village of Kučkovo, Skopski Derven
Stan length: 88 cm
Bottom area width: 96 cm
Inv. no. 3839

15. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire sur les goussets latéraux, la
poitrine et les épaules.
Village de Kučkovo, Skopski Derven
Longueur du stan: 88 cm
Largeur du bas: 96 cm
No. d'inv. 3839

16. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез на клиновите, гради-
те и рамењата.
с. Кучково, Скопски Дервен.
Должина на станот-82 см.
Ширина во долниот дел-88 см.
Инв. бр. 7833

16. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery on the side gussets, shoulders
and at the chest.
Village of Kučkovo, Skopski Derven
Stan length: 82 cm
Bottom area width: 88 cm
Inv. no. 7833

16. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans
manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire sur les goussets latéraux, la
poitrine et les épaules.
Village de Kučkovo, Skopski Derven
Longueur du stan: 82 cm
Largeur du bas: 88 cm
No. d'inv. 7833

17. *Џубе*,
Девојачка горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црн волнен вез на клиновите, гради-
те и рамењата.
с. Кучково, Скопски Дервен.
Должина на станот-90 см.
Ширина во долниот дел-98 см.
Инв. бр. 13468

17. *Džube*
Girl's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery on the side gussets, shoulders
and at the chest.
Village of Kučkovo, Skopski Derven
Stan length: 90 cm
Bottom area width: 98 cm
Inv. no. 13468

17. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et bro-
derie de laine noire sur les goussets latéraux, la
poitrine et les épaules.
Village de Kučkovo, Skopski Derven
Longueur du stan: 90 cm
Largeur du bas: 98 cm
No. d'inv. 13468

18. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни и кафеави усуче-
ни волнени гајтани и црн волнен вез на кли-
новите, градите и рамењата.
с. Кучково, Скопски Дервен.
Должина на станот-89 см.
Ширина во долниот дел-103 см.
Инв. бр. 16720

18. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black and brown twisted wool braids at the edge;
black wool embroidery on the side gussets, shoul-
ders and at the chest.
Village of Kučkovo, Skopski Derven
Stan length: 89 cm
Bottom area width: 103 cm
Inv. no. 16720

18. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et mar-
ron; broderie de laine noire sur les goussets, la
poitrine et sur les épaules.
Village de Kučkovo, Skopski Derven
Longueur du stan: 89 cm
Largeur du bas: 103 cm
No. d'inv. 16720

19. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни усучени волнени
гајтани и црна волнен вез на клиновите, градите
и рамењата.
с. Кучково, Скопски Дервен.
Должина на станот-83 см.
Ширина во долниот дел-93 см.
Инв. бр. 17101

19. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
Black twisted wool braids at the edge and black
wool embroidery on the side gussets, shoulders
and at the chest.
Village of Kučkovo, Skopski Derven
Stan length: 83 cm
Bottom area width: 93 cm
Inv. no. 17101

19. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus noirs et broderie
de laine noire sur les goussets latéraux, la poi-
trine et les épaules.
Village de Kučkovo, Skopski Derven
Longueur du stan: 83 cm
Largeur du bas: 93 cm
No. d'inv. 17101

20. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели плетени памучни гајта-
ни, со вез на подмишките од бели памучни и темно-
црвени волнени гајтани, со три прикачени гајтанци
(бел, и два темноцрвени), со завратени поли нанад-
вор.
Геометриски мотиви.
с. Селце, Малесија, Струшко.
Должина на станот-75 см.
Ширина во долниот дел-100 см. + (7 + 7 см.-завра-
тени поли)
Инв. бр. 6489

20. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White plaited cotton braids at the edge. Embroidery in
white cotton and dark red wool braids on the side Gus-
sets. Three gajtanci (white, and dark red braids) attached
and front panels folded outwards.
Geometrical patterns.
Village of Selce, Malesija, Struga region
Stan length: 75 cm
Bottom area width: 100 cm + (7 + 7 cm - front panels
folded)
Inv. no. 6489

20. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en coton tressés blancs; broderie de
galons en coton blancs et en laine rouge foncé sur les
goussets axillaires. Trois gajtanci attachés (galons blanc,
et rouge foncé) et devants repliés vers l'extérieur.
Motifs géométriques.
Village de Selce, Malesija, région de Struga
Longueur du stan: 75 cm
Largeur du bas: 100 cm + (7 + 7 cm - devants repliés)
No. d'inv. 6489

21. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели плетени памучни гај-
тани, со вез на подмишките од бели памучни и
темноцрвени волнени гајтани, со три прикачени
гајтанци (бел, зелен и темноцрвен) со завратени
поли нанадвор.
Геометриски мотиви.
с. Селце, Малесија, Струшко.
Должина на станот-75 см.
Ширина во долниот дел-100 см. + (8 + 8 см.-завра-
тени поли)
Инв. бр. 8186

21. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White plaited cotton braids at the edge. Embroidery in
white cotton and dark red wool braids on the side Gus-
sets. Three gajtanci (white, green and dark red braids)
attached and front panels folded outwards.
Geometrical patterns.
Village of Selce, Malesija, Struga region
Stan length: 75 cm
Bottom area width: 100 cm + (8 + 8 cm - front panels
folded)
Inv. no. 8186

21. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en coton blancs et broderie
de galons en coton blancs et en laine rouge foncé sur les
goussets axillaires. Trois gajtanci attachés (galons blanc,
vert et rouge foncé) et devants repliés vers l'extérieur.
Motifs géométriques.
Village de Selce, Malesija, région de Struga
Longueur du stan: 75 cm
Largeur en partie basse: 100 cm + (8 + 8 cm - devants
repliés)
No. d'inv. 8186

22. *Џубе*,
Горна безракавна облека за стара жена,
и облека за жалост.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели плетени памучни гај-
тани, со бел памучен вез на подмишките, со за-
вратени поли нанадвор.
Геометриски мотиви.
с. Присовјани, Малесија, Струшко.
Должина на станот-72 см.
Ширина во долниот дел-109 см. + (8 + 8 см.-за-
вратени поли)
Инв. бр. 14170

22. *Džube*
Outer sleeveless garment for old women and mourn-
ing garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White plaited cotton braids at the edge and white
cotton embroidery on the underarm gussets. Front
panels folded outwards.
Geometrical patterns.
Village of Prisovjani, Malesija, Struga region
Stan length: 72 cm
Bottom area width: 109 cm + (8 + 8 cm - front panels
folded)
Inv. no. 14170

22. *Džube*
Vêtement de dessus sans manches pour vieille femme
et vêtement de deuil.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en coton blancs et broderie
de coton blanc sur les goussets axillaires. Devants re-
pliés vers l'extérieur.
Motifs géométriques.
Village de Prisovjani, Malesija, région de Struga
Longueur du stan: 72 cm
Largeur du bas: 109 cm + (8 + 8 cm - devants repliés)
No. d'inv. 14170

23. *Џубе*,
Горна безракавна облека за стара жена.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од темносини усучени
волнени гајтани, со вистински џеб на левата
пола и со завратени поли.
с. Збажди, Малесија, Струшко.
Должина на станот-59 см.
Ширина во долниот дел-83 см. + (7 + 7 см.-за-
вратени поли)
Инв. бр. 14184

23. *Džube*
Outer sleeveless garment for old women.
Black twill weave fulled broadcloth.
Dark blue twisted wool braids at the edge. Front
panels folded with a real pocket on the left one.
Village of Zbaždi, Malesija, Struga region
Stan length: 59 cm
Bottom area width: 83 cm + (7 + 7 cm - front pan-
els folded)
Inv. no. 14184

23. *Džube*
Vêtement de dessus pour vieille femme.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus bleu fon-
cé. Devants repliés avec une vraie poche sur le
gauche.
Village de Zbaždi, Malesija, région de Struga
Longueur du stan: 59 cm
Largeur du bas: 83 cm + (7 + 7 cm - devants repli-
és)
No. d'inv. 14184

24. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели плетени волнени
гајтани, со богат вез на подмишките изведен
од бели волнени гајтани и црвен усучен вол-
нен конец.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Боровец, Струшки Дримкол.
Должина на станот-88 см.
Ширина во долниот дел-163 см.
Инв. бр. 14036

24. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White plaited wool braids at the edge and rich
embroidery on the underarm gussets done in
white wool braids and red twisted wool thread.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Borovec, Struški Drimkol
Stan length: 88 cm
Bottom area width: 163 cm
Inv. no. 14036

24. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans
manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine blancs et riche
broderie sur les goussets axillaires exécutée avec
des galons de laine blancs et un fil de laine retordu
rouge.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Borovec, Struški Drimkol
Longueur du stan: 88 cm
Largeur du bas: 163 cm
No. d'inv. 14036

25. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели плетени памучни гајтани, со богат вез на подмишките изведен од бели памучни гајтани и црвен усучен волнен конец.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Подгорци, Струшки Дримкол.
Должина на станот-88 см.
Ширина во долниот дел-166 см.
Инв. бр. 14037

26. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели плетени волнени гајтани, со богат вез на подмишките изведен од бели волнени гајтани и црвен усучен волнен конец.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Вевчани, Струшки Дримкол.
Должина на станот-93 см.
Ширина во долниот дел-157 см.
Инв. бр. 16876

27. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели усучени памучни гајтани и црно крзно од јазовец, со вез на подмишките од бел памучен гајтан и темноцрвен волнен конец, со нашиен попски ширит.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Мислешево, Струшко Поле.
Должина на станот-76 см.
Ширина во долниот дел-155 см.
Инв. бр. 8562

28. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели усучени памучни гајтани и црно крзно од јазовец, со вез на подмишките од бел памучен гајтан и црвен волнен конец, со нашиен попски ширит.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Мислешево, Струшко Поле.
Должина на станот-82 см.
Ширина во долниот дел-152 см.
Инв. бр. 8563

29. *Џубе бело*,
Женска горна безракавна облека и облека за жалост
Бела четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од бели усучени волнени гајтани, со црно-бела оптока околу отворите за џебови, на градите и јаката, и со завратени поли.
с. Мешеишта, Охридско Поле.
Должина на станот-80 см.
Ширина во долниот дел-114 см. + (5 + 5 см.-завратени поли)
Инв. бр. 15244

30. *Џубе морно*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени плетени волнени гајтани, со црвен волнен вез на подмишките и со завратени поли.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Косел, Охридско Поле.
Должина на станот-77 см.
Ширина во долниот дел-109 см. + (12 + 12 см.-завратени поли)
Инв. бр. 15279

25. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White plaited cotton braids at the edge and rich embroidery on the underarm gussets done in white cotton braids and red twisted wool thread.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Podgorci, Struški Drimkol
Stan length: 88 cm
Bottom area width: 166 cm
Inv. no. 14037

26. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White twisted wool braids at the edge and rich embroidery on the underarm gussets done in white wool braids and red twisted wool thread.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Vevčani, Struški Drimkol
Stan length: 93 cm
Bottom area width: 157 cm
Inv. no. 16876

27. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White twisted cotton braids at the edge and black badger fur. Underarm gussets embroidered in white cotton braid and dark red wool thread with popski širit sewn on.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Misleševo, Struško Pole
Stan length: 76 cm
Bottom area width: 155 cm
Inv. no. 8562

28. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White twisted cotton braids and black badger fur at the edge. Underarm gussets embroidered in white cotton braid and dark red wool thread with popski širit sewn on.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Misleševo, Struško Pole
Stan length: 82 cm
Bottom area width: 152 cm
Inv. no. 8563

29. *White džube*
Women's outer sleeveless garment and mourning garment.
White twill weave fulled broadcloth.
White twisted wool braids at the edge. Black and white adornment at chest, around the pocket openings and the collar. Front panels folded.
Village of Mešeišta, Ohridsko Pole
Stan length: 80 cm
Bottom area width: 114 cm + (5 + 5 cm - front panels folded)
Inv. no. 15244

30. *Džube morno (Black džube)*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red plaited wool braids at the edge and red wool embroidery on the underarm gussets. Front panels folded.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Kosel, Ohridsko Pole
Stan length: 77 cm
Bottom area width: 109 cm + (12 + 12 cm - front panels folded)
Inv. no. 15279

25. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en coton blancs et riche broderie sur les goussets axillaires exécutée avec des galons de coton blancs et un fil de laine retordu rouge.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Podgorci, Struški Drimkol
Longueur du stan: 88 cm
Largeur du bas: 166 cm
No. d'inv. 14037

26. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine blancs et riche broderie sur les goussets axillaires exécutée avec des galons de laine blancs et un fil de laine retordu rouge.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Vevčani, Struški Drimkol
Longueur du stan: 93 cm
Largeur du bas: 157 cm
No. d'inv. 16876

27. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en coton retordus blancs et de fourrure de blaireau noire. Goussets axillaires garnis de popski širit cousu et brodés de galon en coton blanc et de fil de laine rouge foncé.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Misleševo, Struško Pole
Longueur du stan: 76 cm
Largeur du bas: 155 cm
No. d'inv. 8562

28. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en coton retordus blancs et de fourrure de blaireau noire. Goussets axillaires garnis de popski širit cousu et brodés de galon en coton blancs et de fil de laine rouge foncé.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Misleševo, Struško Pole
Longueur du stan: 82 cm
Largeur du bas: 152 cm
No. d'inv. 8563

29. *Džube blanc*
Vêtement féminin de dessus sans manches et vêtement de deuil.
Drap blanc tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus blancs avec un ornement en noir et blanc sur la poitrine, autour des ouvertures pour poches et du col. Devants repliés.
Village de Mešeišta, Ohridsko Pole
Longueur du stan: 80 cm
Largeur du bas: 114 cm (5 + 5 cm - devants repliés)
No. d'inv. 15244

30. *Džube morno (noir)*,
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine rouges et broderie de laine rouge sur les goussets axillaires. Devants repliés.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Kosel, Ohridsko Pole
Longueur du stan: 77 cm
Largeur du bas: 109 cm (12 + 12 cm - devants repliés)
No. d'inv. 15279

31. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени и модри усучени волнени гајтани, со вез од жолта срма на црвена чоја на подмишките и клиновите.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Разловци, Пијанец, Делчевско.
Должина на станот-115 см.
Ширина во долниот дел-125 см.
Инв. бр. 5287

31. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red and modri (dark blue) twisted wool braids at the edge and embroidery in gold-wrapped thread over red baize on the underarm and side gussets.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Razlovci, Pijanec, Delčevo region
Stan length: 115 cm
Bottom area width: 125 cm
Inv. no. 5287

31. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus rouges et bleu foncé (modri). Goussets axillaires et latéraux brodés de fil d'or sur un fond de feutre rouge
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Razlovci, Pijanec, région de Delčevo
Longueur du stan: 115 cm
Largeur du bas: 125 cm
No. d'inv. 5287

32. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени и модри усучени волнени гајтани, со вез од жолта срма на црвена чоја на подмишките и клиновите.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Саса, Пијанец, Делчевско.
Должина на станот-108 см.
Ширина во долниот дел-122 см.
Инв. бр. 8203

32. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red and modri (dark blue) twisted wool braids at the edge and embroidery in gold-wrapped thread over red baize on the underarm and side gussets.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Sasa, Pijanec, Delčevo region
Stan length: 108 cm
Bottom area width: 122 cm
Inv. no. 8203

32. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine retordus rouges et bleu foncé (modri). Goussets axillaires et latéraux brodés de fil d'or sur un fond de feutre rouge.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Sasa, Pijanec, région de Delčevo
Longueur du stan: 108 cm
Largeur du bas: 122 cm
No. d'inv. 8203

33. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Зелена чоја.
Украсено со оптока од бели срмени гајтани и богат вез од бела и жолта срма, со акценти од зелен, црвен, портокалов и пембе свилен конец.
Поставено со астар-бело памучно платно.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Брод, Призренска Гора.
Должина на станот-63,5 см.
Ширина во долниот дел-84 см.
Инв. бр. 16500

33. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Green baize.
Silver braids at the edge and rich embroidery in silver- and gold-wrapped threads with accents of green, red, orange and pink silk threads.
Astar (white cotton cloth) lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Brod, Prizrenska Gora
Stan length: 63.5 cm
Bottom area width: 84 cm
Inv. no. 16500

33. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre vert.
Bordure de galons d'argent et riche broderie d'or et d'argent avec accents de fils de soie vert, rouge, orange et rose.
Doublure en astar (toile de coton blanc).
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Brod, Prizrenska Gora
Longueur du stan: 63,5 cm
Largeur du bas: 84 cm
No. d'inv. 16500

34. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Зелена чоја.
Украсено со оптока од бели срмени гајтани и богат вез од бела и жолта срма, со акценти од зелен, црвен, портокалов и пембе свилен конец.
Поставено со шарено памучно платно.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Брод, Призренска Гора.
Должина на станот-61 см.
Ширина во долниот дел-83 см.
Инв. бр. 16541

34. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Green baize.
Silver braids at the edge and rich embroidery in silver- and gold-wrapped threads with accents of green, red, orange and pink silk threads.
Lined with multi-coloured cotton cloth.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Brod, Prizrenska Gora
Stan length: 61 cm
Bottom area width: 83 cm
Inv. no. 16541

34. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre vert.
Bordure de galons d'argent et riche broderie d'or et d'argent avec accents de fils de soie vert, rouge, orange et rose.
Doublure en toile de coton bigarrée.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Brod, Prizrenska Gora
Longueur du stan: 61 cm
Largeur du bas: 83 cm
No. d'inv. 16541

35. *Долама*
Женска горна безракавна облека.
Црвена чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со жолт срмен вез на грбот, околу отворите за џебови и на предниците.
Геометриско-растителни мотиви: крст, пупки, гранки...
Скопје.
Должина на станот-119 см.
Ширина во долниот дел-242 см.
Инв. бр. 73

35. *Dolama*
Women's outer sleeveless garment.
Red baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back, on the front panels and around the pocket openings.
Geometrical and vegetable patterns - crosses, buds, branches, etc.
Skopje
Stan length: 119 cm
Bottom area width: 242 cm
Inv. no. 73

35. *Dolama*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge.
Bordure de galons et rubans d'or; broderie en fil d'or sur le dos, les devants et autour des ouvertures pour poches.
Motifs géométriques et végétaux - croix, bourgeons, branches, etc.
Skopje
Longueur du stan: 119 cm
Largeur du bas: 242 cm
No. d'inv. 73

36. *Антерија*,
Женска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со богат жолт срмен вез и молскавци на грбот, околу отворите за џебови, на предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви: цветови, ливчиња, гранки, лозици, лалиња...
Скопје.
Должина на станот-115 см.
Ширина во долниот дел-266 см.
Инв. бр. 676

36. *Anterija*
Women's outer sleeveless garment.
Black baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Rich embroidery in gold-wrapped thread and sequins around the pocket openings, at back and on the front panels.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns - flowers, small leaves, branches, vines, tulips, etc.
Skopje
Stan length: 115 cm
Bottom area width: 266 cm
Inv. no. 676

36. *Anterija*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons et rubans d'or; riche broderie en fil d'or et des paillettes autour des ouvertures pour poches, sur le dos et les devants.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux - fleurs, petites feuilles, branches, vignes, tulipes, etc.
Skopje
Longueur du stan: 115 cm
Largeur du bas: 266 cm
No. d'inv. 676

34. ЦУБЕ ОД ТРАДИЦИОНАЛЕН ТИП | TRADITIONAL TYPE OF DŽUBE | DŽUBE DU TYPE TRADITIONNEL

ЦУБЕ ОД ОРИЕНТАЛЕН ТИП - АЛА ТУРКА | A LA TURKA DŽUBE (ORIENTAL TYPE OF DŽUBE) | DŽUBE A LA TURKA (DŽUBE DU TYPE ORIENTAL)

37. *Џубе*,
Горна безракавна облека за средовечна жена.
Црна чоја.
Украсено со оптока од црни свилени и жолти срмени гајтани, со жолт срмен вез на грбот, подмишките, по работ на предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви.
Должина на станот-116 см.
Ширина во долниот дел-318 см.
Скопје.
Инв. бр. 6486

38. *Ќурдија*,
Женска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од црни свилени и жолти срмени гајтани, со жолт срмен вез на грбот, подмишките, по работ на предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви.
Скопје.
Должина на станот-119 см.
Ширина во долниот дел-320 см.
Инв. бр. 9799

39. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црвена чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со жолт срмен вез на грбот и подмишките.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви.
Скопје.
Должина на станот-112,5 см.
Ширина во долниот дел-316 см.
Инв. бр. 13461

40. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црвена чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со жолт срмен вез на грбот и подмишките.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви, на грбот со цвет од лале и две птици-пауни свртени еден кон друг.
Тетово.
Должина на станот-111 см.
Ширина во долниот дел-320 см.
Инв. бр. 12456

41. *Џубе*,
Горна безракавна облека за средовечна жена.
Црна чоја.
Украсено со оптока од црни свилени и жолти срмени гајтани, со жолт срмен вез на грбот, подмишките, предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви.
Тетово.
Должина на станот-119 см.
Ширина во долниот дел-318 см.
Инв. бр. 12457

42. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од разнобојни свилени гајтани, со вез од разнобоен свилен конец-бикме на подмишките, џебовите, долниот дел од станот и аглите на предниците.
Геометриско-растителни мотиви: облик на нар-гиле, чушки од афион, лист од тутун.
Дебар.
Должина на станот-116 см.
Ширина во долниот дел-355 см.
Инв. бр. 1007

37. *Džube*
Outer sleeveless garment for middle-aged women.
Black baize.
Black silk and gold braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back, on the underarm gussets and along the rims of the front panels and the stan.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Stan length: 116 cm
Bottom area width: 318 cm
Skopje
Inv. no. 6486

38. *Ķurdija*
Women's outer sleeveless garment.
Black baize.
Black silk and gold braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back, on the underarm gussets and along the rims of the front panels and the stan.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Skopje
Stan length: 119 cm
Bottom area width: 320 cm
Inv. no. 9799

39. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Red baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back and on the underarm gussets.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Skopje
Stan length: 112.5 cm
Bottom area width: 316 cm
Inv. no. 13461

40. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Red baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back and on the underarm gussets.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns at back: tulip flower and two birds (peacocks) facing each other.
Tetovo
Stan length: 111 cm
Bottom area width: 320 cm
Inv. no. 12456

41. *Džube*
Outer sleeveless garment for middle-aged women.
Black baize.
Black silk and gold braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back, on the underarm gussets and the front panels.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Tetovo
Stan length: 119 cm
Bottom area width: 318 cm
Inv. no. 12457

42. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize.
Multi-coloured silk braids at the edge and embroidery in multi-coloured silk threads (bikme) on the underarm gussets, pockets, bottom part of the stan and corners of the front panels.
Geometrical and vegetable patterns in the shape of nargileh, opium poppies and tobacco leaves.
Debar
Stan length: 116 cm
Bottom area width: 355 cm
Inv. no. 1007

37. *Džube*
Vêtement de dessus sans manches pour femme d'âge moyen.
Feutre noir.
Bordure de galons d'or et de soie noire; broderie d'or sur le dos, les goussets axillaires, les bords des devants et du stan.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux.
Longueur du stan: 116 cm
Largeur du bas: 318 cm
Skopje
No. d'inv. 6486

38. *Ķurdija*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons d'or et de soie noire; broderie d'or sur le dos, les goussets axillaires, les bords des devants et du stan.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux.
Skopje
Longueur du stan: 119 cm
Largeur du bas: 320 cm
No. d'inv. 9799

39. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge.
Bordure de galons et rubans d'or; broderie en fil d'or sur le dos et les goussets axillaires.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux.
Skopje
Longueur du stan: 112,5 cm
Largeur du bas: 316 cm
No. d'inv. 13461

40. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre rouge.
Bordure de galons et rubans d'or; broderie en fil d'or sur le dos et les goussets axillaires.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux sur le dos: fleur de tulipier et deux oiseaux (paons) tournés l'un vers l'autre.
Tetovo.
Longueur du stan: 111 cm
Largeur du bas: 320 cm
No. d'inv. 12456

41. *Džube*
Vêtement de dessus sans manches pour femme d'âge moyen.
Feutre noir.
Bordure de galons d'or et de soie noire; broderie en fil d'or sur le dos, les goussets axillaires et les devants.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux.
Tetovo.
Longueur du stan: 119 cm
Largeur du bas: 318 cm
No. d'inv. 12457

42. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons en soie bigarrés et broderie de fils de soie bariolée (bikme) sur les goussets axillaires, les poches, la partie inférieure du stan et dans les angles des devants.
Motifs géométriques et végétaux - en forme de narguilé, pavots somnifères, feuilles de tabac.
Debar
Longueur du stan: 116 cm
Largeur du bas: 355 cm
No. d'inv. 1007

43. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од разнобојни свилени гајтани, со вез од разнобоен свилен конец-бикме на подмишките, околу отворите за џебови, предниците и станот.
Поставено по работ на предниците и станот со темноцрвена чоја.
Геометриско-растителни мотиви.
Дебар.
Должина на станот-115 см.
Ширина во долниот дел-376 см.
Инв. бр. 1688

44. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од разнобојни свилени гајтани, со вез од разнобоен свилен конец-бикме на подмишките, околу отворите за џебови, предниците и станот, околу вратот и на предниците опточено со лисичина.
Поставено со јагнешко крзно и темноцрвена чоја по работ на предниците и станот.
Геометриско-растителни мотиви.
Дебар.
Должина на станот-117 см.
Ширина во долниот дел-342 см.
Инв. бр. 8487

45. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од разнобојни свилени гајтани, со вез од разнобоен свилен конец-бикме на подмишките, отворите за џебови, предниците и станот.
Поставено по работ на предниците и станот со темноцрвена чоја.
Геометриско-растителни мотиви.
Дебар.
Должина на станот-120 см.
Ширина во долниот дел-339 см.
Инв. бр. 13998

46. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темноцрвена чоја-алова свита.
Украсено со оптока од црни свилени гајтани, црн тесен ширит, со дискретен вез од црн свилен конец-бикме, жолта срма и попски ширит на подмишките, околу вратот и на предниците опточено со црно крзно од јазовец.
Поставено со јагнешка кожа,
Растителни мотиви: тесна бордура во долниот дел на предниците и станот.
Струга.
Должина на станот-95 см.
Ширина во долниот дел-300 см.
Инв. бр. 6093

47. *Џубе алено*,
Горна безракавна облека за стара жена, и облека за жалост.
Црвена четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни плетени волнени гајтани и тесен црн кадифен ширит, со дискретен вез од црн волнен конец и попски ширит на подмишките.
Растителни мотиви.
с. Мислешево, Струшко Поле.
Должина на станот-96 см.
Ширина во долниот дел-184 см.
Инв. бр. 8554

48. *Џубе алено*,
Горна безракавна облека за стара жена, и облека за жалост.
Црвена четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црни плетени волнени гајтани и тесен црн кадифен ширит, со дискретен вез од црн волнен конец и попски ширит на подмишките.
Растителни мотиви.
с. Мислешево, Струшко Поле.
Должина на станот-94 см.
Ширина во долниот дел-207 см.
Инв. бр. 8560

43. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize.
Multi-coloured silk braids at the edge and embroidery in multi-coloured silk threads (bikme) on the underarm gussets, front panels and the stan as well as around the pocket openings.
Dark red baize lining along the rims of the front panels and the stan.
Geometrical and vegetable patterns.
Debar
Stan length: 115 cm
Bottom area width: 376 cm.
Inv. no. 1688

44. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize.
Multi-coloured silk braids at the edge and embroidery in multi-coloured silk threads (bikme) on the underarm gussets, front panels, stan and around the pocket openings. Lisičina (fox fur) around the neck and at the edges of the front panels.
Lining of lamb fur and dark red baize along the rims of the front panels and the stan.
Geometrical and vegetable patterns.
Debar
Length: 117 cm
Bottom area width: 342 cm
Inv. no. 8487

45. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black baize.
Multi-coloured silk braids at the edge and embroidery in multi-coloured silk threads (bikme) on the underarm gussets, front panels and the stan as well as around the pocket openings.
Dark red baize lining along the rims of the front panels and the stan.
Geometrical and vegetable patterns.
Debar
Stan length: 120 cm
Bottom area width: 339 cm
Inv. no. 13998

46. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark red baize (alova svita).
Black silk braids and black narrow ribbon at the edge. Discreet embroidery in black silk thread (bikme), gold-wrapped thread and popski širit on the underarm gussets. Black badger fur around the neck and along the edges of the front panels.
Lamb skin lining.
Vegetable pattern - narrow trimming in the bottom area of the front panels and the stan.
Struga
Stan length: 95 cm
Bottom area width: 300 cm
Inv. no. 6093

47. *Džube aleno (Red džube)*
Outer sleeveless garment for old women and mourning garment.
Red twill weave fulled broadcloth.
Black plaited wool braids and narrow black velvet ribbon at the edge. Discreet embroidery of black wool thread and popski širit on the underarm gussets.
Vegetable patterns.
Village of Misleševo, Struško Pole
Stan length: 96 cm
Bottom area width: 184 cm
Inv. no. 8554

48. *Džube aleno (Red džube)*
Outer sleeveless garment for old women and mourning garment.
Red twill weave fulled broadcloth.
Black plaited wool braids and narrow black velvet ribbon at the edge. Discreet embroidery in black wool thread and popski širit on the underarm gussets.
Vegetable patterns.
Village of Misleševo, Struško Pole
Stan length: 94 cm
Bottom area width: 207 cm
Inv. no. 8560

43. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches
Feutre noir.
Bordure de galons en soie bigarrés et broderie de fils de soie bigarrés (bikme) sur les goussets axillaires, les devants, le stan et autour des ouvertures pour poches.
Doublure en feutre rouge foncé sur les bords des devants et du stan.
Motifs géométriques et végétaux.
Debar
Longueur du stan: 115 cm
Largeur du bas: 376 cm
No. d'inv. 1688

44. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons en soie bigarrés et broderie de fils de soie bigarrés (bikme) sur les goussets axillaires, les devants, le stan et autour des ouvertures pour poches; lisičina (fourrure de renard) autour du cou et le long des devants; doublure en fourrure d'agneau et de feutre rouge foncé sur les bords des devants et du stan.
Motifs géométriques et végétaux.
Debar
Longueur du stan: 117 cm
Largeur du bas: 342 cm
No. d'inv. 8487

45. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons en soie bigarrés et broderie de fils de soie bigarrés (bikme) sur les goussets axillaires, les devants et le stan ainsi qu'autour des ouvertures pour poches.
Doublure en feutre rouge foncé sur les bords des devants et du stan.
Motifs géométriques et végétaux.
Debar
Longueur du stan: 120 cm
Largeur du bas: 339 cm
No. d'inv. 13998

46. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge foncé (alova svita).
Bordure de galons en soie noirs et d'un ruban étroit noir; broderie discrète en fil de soie noir (bikme), fil d'or et en popski širit sur les goussets axillaires; fourrure de blaireau noire le long des devants et du cou.
Doublure en peau d'agneau.
Motifs végétaux - bordure étroite dans la partie inférieure des devants et du stan.
Struga
Longueur du stan: 95 cm
Largeur du bas: 300 cm
No. d'inv. 6093

47. *Džube aleno (rouge)*
Vêtement de dessus sans manches pour vieille femme et vêtement de deuil.
Drap rouge tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine noirs et d'un ruban étroit en velours noir; broderie discrète en fil de laine noir et de popski širit sur les goussets axillaires.
Motifs végétaux.
Village de Misleševo, Struško Pole
Longueur du stan: 96 cm
Largeur du bas: 184 cm
No. d'inv. 8554

48. *Džube aleno (rouge)*
Vêtement de dessus sans manches pour vieille femme et vêtement de deuil.
Drap rouge tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine noirs et d'un ruban étroit en velours noir; broderie discrète en fil de laine noir et de popski širit sur les goussets axillaires.
Motifs végétaux.
Village de Misleševo, Struško Pole
Longueur du stan: 94 cm
Largeur du bas: 207 cm
No. d'inv. 8560

49. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темносина-модра чоја.
Украсено со извиткана оптока од бели срмени гајтани, жолти срмени ширити, со богат жолт срмен вез на грбот, околу отворите за џебови, по работ на станот и аглиите на предниците.
Геометриско-растителни мотиви: пупки, цветови, ливчиња, лозици...
Струга.
Должина на станот-121 см.
Ширина во долниот дел-290 см.
Инв. бр. 11125

49. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark blue (modra) baize.
Winding silver braids and gold ribbons at the edge. Rich embroidery in gold-wrapped thread at back, around the pocket openings, along the rim of the stan and at the corners of the front panels.
Geometrical and vegetable motifs - buds, flowers, small leaves, vines, etc.
Struga
Stan length: 121 cm
Bottom area width: 290 cm
Inv. no. 11125

49. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre bleu foncé (modra).
Bordure de galons d'argent serpentés et de rubans d'or; riche broderie en fil d'or autour les ouvertures pour poches, sur le dos et le long du bord du stan et dans les angles des devants.
Motifs géométriques et végétaux - bourgeons, fleurs, petites feuilles, vignes, etc.
Struga
Longueur du stan: 121 cm
Largeur du bas: 290 cm
No. d'inv. 11125

50. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црвена чова- чоја.
Украсено со оптока од бели срмени гајтани и жолти срмени ширити, целото покриено со жолто-бели срмени ширити и богат жолт срмен вез на грбот и предниците.
Поставено со памучно платно во сиво-жолти риги.
Геометриско-растителни мотиви.
Охрид.
Должина на станот-114 см.
Ширина во долниот дел-270 см.
Инв. бр. 11177

50. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Red čova (baize).
Silver braids and gold ribbons at the edge. Gold and silver ribbons all over its surface. Rich embroidery in gold-wrapped thread at back and on the front panels.
Cotton cloth lining with gray and yellow strips.
Geometrical and vegetable patterns.
Ohrid
Stan length: 114 cm
Bottom area width: 270 cm
Inv. no. 11177

50. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre (čova) rouge.
Bordure de galons d'argent et de rubans d'or; rubans d'or et d'argent sur toute la surface; riche broderie en fil d'or sur le dos et les devants.
Doublure en toile de coton rayée gris et jaune.
Motifs géométriques et végétaux.
Ohrid
Longueur du stan: 114 cm
Largeur du bas: 270 cm
No. d'inv. 11177

51. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темновиолетова лила чова-чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со богат жолт срмен вез на грбот, отворите за џебови, по работ на станот и аглиите на предниците.
Поставено со свилено платно во каро шарки.
Геометриско-растителни мотиви: пупки, цветови, ливчиња, лозици...
Охрид.
Должина на станот-126,5 см.
Ширина во долниот дел-358 см.
Инв. бр. 6481

51. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark violet baize (lila čova).
Gold braids and ribbons at the edge. Rich embroidery in gold-wrapped thread at back, around the pocket openings, along the rim of the stan and at the corners of the front panels.
Lined with silk check-patterned fabric.
Geometrical and vegetable motifs - buds, flowers, small leaves, vines, etc.
Ohrid
Stan length: 126.5 cm
Bottom area width: 358 cm
Inv. no. 6481

51. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre violet foncé (lila čova).
Bordure de galons et rubans d'or; riche broderie en fil d'or sur le dos, autour des ouvertures pour poches, le long du bord du stan et dans les angles des devants.
Doublure en toile de soie à carreaux.
Motifs géométriques et végétaux - bourgeons, fleurs, petites feuilles, vignes, etc.
Ohrid
Longueur du stan: 126,5 cm
Largeur du bas: 358 cm
No. d'inv. 6481

52. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темносина модра чова-чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со богат вез од жолта срма на грбот, околу отворите за џебови, долниот дел на станот и аглиите на предниците.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви.
Охрид.
Должина на станот-112 см.
Ширина во долниот дел-280 см.
Инв. бр. 7188

52. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark blue baize (Modra čova)
Gold braids and ribbons at the edge. Rich embroidery in gold-wrapped thread at back, in the bottom area of the stan, at the corners of the front panels and around the pocket openings.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Ohrid
Stan length: 112 cm
Bottom area width: 80 cm
Inv. no. 7188

52. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre bleu foncé (modra čova).
Bordure de galons et rubans d'or; riche broderie en fil d'or sur le dos, dans les angles des devants, la partie inférieure du stan et autour des ouvertures pour poches.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux.
Ohrid
Longueur du stan: 112 cm
Largeur du bas: 280 cm
No. d'inv. 7188

53. *Џубе ресенско*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од црни свилени и жолти срмени гајтани, со жолт срмен вез на грбот, подмишките, отворите за џебови и долниот бочен дел на предниците, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешка крзно.
Геометриско-растителни мотиви: крукчиња, цветови, пупки, ливчиња,...
с. Велгоште, Охридско Поле.
Должина на станот-102 см.
Ширина во долниот дел-295 см.
Инв. бр. 11182

53. *Resen džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize.
Black silk and gold braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back, on the underarm gussets, in the bottom side area of the front panels and around the pocket openings. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lamb fur lining.
Geometrical and vegetable patterns - small circles, flowers, buds, small leaves, etc.
Village of Velgošte, Ohridsko Pole.
Stan length: 102 cm
Bottom area width: 295 cm
Inv. no. 11182

53. *Džube de Resen*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons d'or et de soie noire; broderie en fil d'or sur le dos, les goussets axillaires, la partie inférieure latérale des devants et autour des ouvertures pour poches; fourrure de renard autour du cou et sur les bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau.
Motifs géométriques et végétaux - petits cercles, fleurs, bourgeons, petites feuilles, etc.
Village de Velgošte, Ohridsko Pole
Longueur du stan: 102 cm
Largeur du bas: 295 cm
No. d'inv. 11182

54. *Џубе ресенско*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од црни свилени и жолти срмени гајтани, со жолт срмен вез на грбот, подмишките, отворите за џебови и долниот бочен дел на предниците, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешка крзно
Геометриско-растителни мотиви: крукчиња, цветови, пупки, ливчиња...
с. Велгоште, Охридско Поле.
Должина на станот-99 см.
Ширина во долниот дел-304 см.
Инв. бр. 11187

54. *Resen džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize.
Black silk and gold braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread at back, on the underarm gussets, in the bottom side area of the front panels and around the pocket openings. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lamb fur lining.
Geometrical and vegetable patterns - small circles, flowers, buds, small leaves, etc.
Village of Velgošte, Ohridsko Pole.
Stan length: 99 cm
Bottom area width: 304 cm
Inv. no. 11187

54. *Džube de Resen*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons d'or et de soie noire; broderie en fil d'or sur le dos, les goussets axillaires, la partie inférieure latérale des devants et autour des ouvertures pour poches; fourrure de renard autour du cou et le long des bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau.
Motifs géométriques et végétaux - petits cercles, fleurs, bourgeons, petites feuilles, etc.
Village de Velgošte, Ohridsko Pole
Longueur du stan: 99 cm
Largeur du bas: 304 cm
No. d'inv. 11187

55. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна свита-чоја.
Украсено со оптока од црни свилени гајтани, со вез на подмишките од жолти срмени гајтани, црни свилени гајтани и жолт срмен конец, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешко крзно и црвено памучно платно по работ на предниците и станот.
Геометриски-растителни мотиви: кругови, ромб, лозици...
Ресен.
Должина на станот-113 см.
Ширина во долниот дел-354 см.
Инв. бр. 6532

55. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize (svita).
Black silk braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread, and gold and black silk braids on the underarm gussets. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lining of lamb fur and red cotton fabric along the edges of the front panels and the stan.
Geometrical and vegetable patterns - circles, rhombus, vines, etc.
Resen
Stan length: 113 cm
Bottom area width: 354 cm
Inv. no. 6532

55. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre (svita) noir.
Bordure de galons en soie noirs; broderie en fil d'or, en galons d'or et de soie noire sur les goussets axillaires; fourrure de renard autour du cou et le long des bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau et en toile de coton rouge le long des bords des devants et du stan.
Motifs géométriques et végétaux - cercles, losange, vignes, etc.
Resen.
Longueur du stan: 113 cm
Largeur du bas: 354 cm
No. d'inv. 6532

56. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од плетени винени-црвени волнени гајтани, со вез на подмишките од портокалови свилени гајтани, црвен и темноцрвен волнен и жолт срмен конец, со црвен волнен вез во долниот среден дел на станот.
Геометриско-растителни мотиви: кругови, ромб, цвет, крст.
с. Подмочане, Горна Преспа, Ресенско.
Должина на станот-100 см.
Ширина во долниот дел-130 см. + (7+7см.- заврнати поли).
Инв. бр. 11293

56. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red (vineni) plaited wool braids at the edge. Embroidery in orange silk braids, gold-wrapped thread, and red and dark red wool threads on the underarm gussets. Red wool embroidery in the bottom middle area of the stan.
Geometrical and vegetable patterns - circles, rhombus, flower, cross.
Village of Podmočane, Gorna Prespa, Resen region
Stan length: 100 cm
Bottom area width: 130 cm + (7 + 7 cm - front panels folded)
Inv. no. 11293

56. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine rouges (vineni); broderie en galons de soie orange, en fil d'or et de laine rouge et rouge foncé sur les goussets axillaires; broderie en fil de laine rouge sur la partie inférieure centrale du stan.
Motifs géométriques et végétaux - cercles, losange, fleur, croix.
Village of Podmočane, Gorna Prespa, région de Resen.
Longueur du stan: 100 cm
Largeur du bas: 130 cm + (7 + 7 cm - devants repliés)
No. d'inv. 11293

57. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна свита-чоја
Украсено со оптока од црни свилени гајтани, со вез на подмишките од жолти срмени гајтани, црни свилени гајтани и жолт срмен конец, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешко крзно,
Геометриско-растителни мотиви: кругови, ромб, лозици...
Ресен.
Должина на станот-113 см.
Ширина во долниот дел-342 см.
Инв. бр. 11328

57. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize (svita).
Black silk braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread, and gold and black silk braids on the underarm gussets. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lamb fur lining.
Geometrical and vegetable patterns - circles, rhombus, vines, etc.
Resen
Stan length: 113 cm
Bottom area width: 342 cm
Inv. no. 11328

57. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre (svita) noir.
Bordure de galons en soie noirs; broderie en fil d'or, en galons d'or et de soie noire sur les goussets axillaires; fourrure de renard autour du cou et le long des bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau.
Motifs géométriques et végétaux - cercles, losange, vignes, etc.
Resen.
Longueur du stan: 113 cm
Largeur du bas: 342 cm
No. d'inv. 11328

58. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени свилени гајтани, со вез на подмишките од жолти срмени гајтани, црвени свилени гајтани и жолт срмен конец, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешко крзно.
Геометриско-растителни мотиви: кругови, ромб, крст,
Ресен.
Должина на станот-111 см.
Ширина во долниот дел-335 см.
Инв. бр. 11329

58. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red silk braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread, and gold and red silk braids on the underarm gussets. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lamb fur lining.
Geometrical and vegetable patterns - circles, rhombus, cross, vines, etc.
Resen
Stan length: 111 cm
Bottom area width: 335 cm
Inv. no. 11329

58. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en soie rouge; broderie en fil d'or et en galons d'or et de soie rouge sur les goussets axillaires; fourrure de renard autour du cou et le long des bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau.
Motifs géométriques et végétaux - cercles, losange, croix, vigne.
Resen.
Longueur du stan: 111 cm
Largeur du bas: 335 cm
No. d'inv. 11329

59. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Темносина чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со богат жолт срмен вез на грбот, околу отворите за џебови, на предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви: цветови, гранки, ливчиња, лозици...
с. Царев Двор, Горна Преспа, Ресенско
Должина на станот-117 см.
Ширина во долниот дел- 300 см.
Инв. бр. 11335

59. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Dark blue baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Rich embroidery in gold-wrapped thread at back, around the pocket openings and along the rims of the front panels and the stan.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns - flowers, branches, small leaves, vines, etc.
Village of Carev Dvor, Gorna Prespa, Resen region
Stan length: 117 cm
Bottom area width: 300 cm
Inv. no. 11335

59. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre bleu foncé.
Bordure de galons et rubans d'or et riche broderie en fil d'or sur le dos, le long des bords des devants et du stan et autour des ouvertures pour poches.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux - fleurs, branches, petites feuilles, vignes, etc.
Village of Carev Dvor, Gorna Prespa, région de Resen.
Longueur du stan: 117 cm
Largeur du bas: 300 cm
No. d'inv. 11335

60. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темносина чоја.
Украсено со оптока од жолти полукружни срмени гајтани и прави срмени ширити, со богат жолт срмен вез на грбот, околу отворите за џебови, на предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви: цветови, гранки, ливчиња, лозици...
Ресен.
Должина на станот-117 см.
Ширина во долниот дел-309 см.
Инв. бр. 13325

60. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark blue baize.
Semicircular gold braids and straight silver or gold ribbons at the edge. Rich embroidery at back, around the pocket openings and along the rims of the front panels and the stan.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns - flowers, branches, small leaves, vines, etc.
Resen
Stan length: 117 cm
Bottom area width: 309 cm
Inv. no. 13325

60. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre bleu foncé.
Bordure de galons d'or en demi-cercle et de rubans d'or et d'argent droits; riche broderie en fil d'or sur le dos, le long des bords des devants et du stan et autour des ouvertures pour poches.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux - fleurs, branches, petites feuilles, vignes, etc.
Resen.
Longueur du stan: 117 cm
Largeur du bas: 309 cm
No. d'inv. 13325

61. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од плетени винени-темноцрвени волнени гајтани, со вез на подмишките од портокалови свилени гајтани, црвен, модар-темносин и син волнен конец, и црвен волнен вез во долниот среден дел на станот.
Геометриско-растителни мотиви: ромб, кругови, крст, цвет...
с. Дрмени, Горна Преспа, Ресенско.
Должина на станот-97 см.
Ширина во долниот дел-260 см
Инв. бр. 14597

61. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Dark red (vineni) plaited wool braids at the edge. Embroidery in orange silk braids, and red, dark blue (modar) and blue wool threads on the underarm gussets. Red wool embroidery in the bottom middle area of the stan.
Geometrical and vegetable patterns - rhombus, circles, cross, flower, etc.
Village of Drmeni, Gorna Prespa, Resen region
Stan length: 97 cm
Bottom area width: 260 cm
Inv. no. 14597

61. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine rouge foncé (vine-ni); broderie en galons de soie oranges et en fils de laine rouges, bleu foncé (modar) et bleus sur les goussets axillaires; broderie en laine rouge sur la partie inférieure centrale du stan.
Motifs géométriques et végétaux - losange, cercles, croix, fleur, etc.
Village de Drmeni, Gorna Prespa, région de Resen
Longueur du stan: 97 cm
Largeur du bas: 260 cm
No. d'inv. 14597

62. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена и валана клашна.
Украсено со оптока од црвени свилени гајтани, со вез на подмишките од жолти срмени гајтани, црвени свилени гајтани и жолт срмен конец, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешко крзно.
Геометриско-растителни мотиви: ромб, кругови, крст, цвет, лозици...
Ресен.
Должина на станот-108 см.
Ширина во долниот дел-329 см.
Инв. бр. 14649

62. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red silk braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread, and gold and red silk braids on the underarm gussets. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lamb fur lining.
Geometrical and vegetable patterns - rhombus, circles, cross, flower, vines, etc.
Resen
Stan length: 108 cm
Bottom area width: 329 cm
Inv. no. 14649

62. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en soie rouges et broderie en fil d'or et en galons d'or et de soie rouges sur les goussets axillaires; fourrure de renard autour du cou et sur le long des bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau.
Motifs géométriques et végétaux - losange, cercles, croix, fleur, vignes, etc.
Resen
Longueur du stan: 108 cm
Largeur du bas: 329 cm
No. d'inv. 14649

63. *Џубе*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна чоја.
Украсено со оптока од црни свилени гајтани, со вез на подмишките изведен од жолти срмени гајтани, црни свилени гајтани и жолт срмен конец, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешко крзно и црвено памучно платно по работ на предниците и станот.
Геометриско-растителни мотиви: ромб, кругови, цвет, лозици...
Ресен.
Должина на станот-105 см.
Ширина во долниот дел-300 см.
Инв. бр. 14689

63. *Džube*
Bridal outer sleeveless garment.
Black baize.
Black silk braids at the edge. Embroidery in gold braids, black silk braids and gold-wrapped thread on the underarm gussets. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lining of lamb fur and red cotton fabric along the edges of the front panels and the stan.
Geometrical and vegetable patterns - rhombus, circles, flower, vines, etc.
Resen
Stan length: 105 cm
Bottom area width: 300 cm
Inv. no. 14689

63. *Džube*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Feutre noir.
Bordure de galons en soie noirs; broderie en fil d'or, en galons d'or et de soie noire sur les goussets axillaires; fourrure de renard autour du cou et le long des bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau et en toile de coton rouge sur les bords des devants et du stan.
Motifs géométriques et végétaux - losange, cercles, fleur, vigne, etc.
Resen
Longueur du stan: 105 cm
Largeur du bas: 300 cm
No. d'inv. 14689

64. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темносина-чивит четворно ткаена и валана клашна.
Украсено со оптока од црвени свилени гајтани, со вез на подмишките од жолти срмени гајтани, црвени свилени гајтани и жолт срмен конец, околу вратот и на предниците опточено со крзно од лисица.
Поставено со јагнешко крзно.
Геометриско-растителни мотиви: ромб, кругови, крст, цвет, лозици...
Ресен.
Должина на станот-100 см.
Ширина во долниот дел-326 см.
Инв. бр. 14690

64. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark blue (čivit) twill weave fulled broadcloth.
Red silk braids at the edge. Embroidery in gold-wrapped thread, and gold and red silk braids on the underarm gussets. Fox fur around the neck and along the rims of the front panels.
Lamb fur lining.
Geometrical and vegetable patterns - rhombus, circles, cross, flower, vines, etc.
Resen
Stan length: 100 cm
Bottom area width: 326 cm
Inv. no. 14690

64. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap bleu foncé (čivit) tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en soie rouge; broderie en fil d'or et en galons d'or et de soie rouge sur les goussets axillaires; fourrure de renard autour du cou et sur les bords des devants.
Doublure en fourrure d'agneau.
Motifs géométriques et végétaux - losange, cercles, croix, fleur, vignes, etc.
Resen
Longueur du stan: 100 cm
Largeur du bas: 326 cm
No. d'inv. 14690

65. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од плетени темноцрвени-винени волнени гајтани, со вез на подмишките од портокалови свилени гајтани, црвен и темноцрвен волнен конец.
Геометриско-растителни мотиви: ромб, кругови, крст, цвет, лозици.
с. Царев Двор, Горна Преспа, Ресенско.
Должина на станот-92 см.
Ширина во долниот дел-194 см.
Инв. бр. 14709

65. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Dark red (vineni) plaited wool braids at the edge. Embroidery in orange silk braids, and red and dark red wool threads on the underarm gussets.
Geometrical and vegetable patterns - rhombus, circles, cross, vines.
Village of Carev Dvor, Gorna Prespa, Resen region
Stan length: 92 cm
Bottom area width: 194 cm
Inv. no. 14709

65. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons tressés en laine rouge foncé (vineni); broderie en galons de soie orange et en fils de laine rouge et rouge foncé sur les goussets axillaires.
Motifs géométriques et végétaux - losange, cercles, croix, fleur, vignes.
Village de Carev Dvor, Gorna Prespa, région de Resen
Longueur du stan: 92 cm
Largeur du bas: 194 cm
No. d'inv. 14709

66. *Ќурдија*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени волнени гајтани, со вез од црвен волнен конец во долниот среден дел на станот.
Растителни мотиви.
с. Богомила, Азот, Велешко.
Должина на станот-105 см.
Ширина во долниот дел-195 см.
Инв. бр. 1342

66. *Ķurdija*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red wool braids at the edge and embroidery in red wool thread in the bottom middle area of the stan.
Vegetable patterns.
Village of Bogomila, Azot, Veles region
Stan length: 105 cm
Bottom area width: 195 cm
Inv. no. 1342

66. *Ķurdija*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine rouge et broderie en fil de laine rouge sur la partie inférieure centrale du stan.
Motifs végétaux.
Village de Bogomila, Azot, région de Veles
Longueur du stan: 105 cm
Largeur du bas: 195 cm
No. d'inv. 1342

67. *Џубе срмалија*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од алови и модри волнени гајтани, со вез на подмишките и отворите за џебови од бели срмени и црвени волнени гајтани.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Станци, Дурачка Река, Кривоаланечко.
Должина на станот-103 см.
Ширина во долниот дел-246 см.
Инв. бр. 12823

67. *Džube srmalija*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red (alovi) and dark blue (modri) wool braids at the edge. Embroidery in silver and red wool braids on the underarm gussets and around the pocket openings.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Stanci, Duračka Reka, Kriva Palanka region
Stan length: 103 cm
Bottom area width: 246 cm
Inv. no. 12823

67. *Džube srmalija*,
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine rouges (alovi) et bleu foncé (modri); broderie en galons d'argent et de laine rouge sur les goussets axillaires et autour des ouvertures pour poches.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Stanci, Duračka Reka, région de Kriva Palanka
Longueur du stan: 103 cm
Largeur du bas: 246 cm
No. d'inv. 12823

68. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од алови и модри волнени гајтани, на подмишките и отворите за џебови дополнета и со портокалови и темнозелени волнени гајтани.
с. Станци, Дурачка Река, Кривоаланечко.
Должина на станот-96 см.
Ширина во долниот дел-236 см.
Инв. бр. 12826

68. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Edging of red (alovi) and dark blue (modri) wool braids supplemented with orange and dark green wool braids on the underarm gussets and around the pocket openings.
Village of Stanci, Duračka Reka, Kriva Palanka region
Stan length: 96 cm
Bottom area width: 236 cm
Inv. no. 12826

68. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons de laine rouges (alovi) et bleu foncé (modri), complétée, en plus, par des galons de laine orange et vert foncé sur les goussets axillaires et autour des ouvertures pour poches.
Village de Stanci, Duračka Reka, région de Kriva Palanka
Longueur du stan: 96 cm
Largeur du bas: 236 cm
No. d'inv. 12826

69. *Џубе срмалија*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од алови и модри волнени гајтани, со вез на подмишките и отворите за џебови од бели срмени и црвени волнени гајтани.
Геометриско-растителни мотиви.
с. Станци, Дурачка Река, Кривоаланечко.
Должина на станот-105 см.
Ширина во долниот дел-250 см.
Инв. бр. 12830

69. *Džube srmalija*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red (alovi) and dark blue (modri) wool braids at the edge. Embroidery in silver and red wool braids on the underarm gussets and around the pocket openings.
Geometrical and vegetable patterns.
Village of Stanci, Duračka Reka, Kriva Palanka region
Stan length: 105 cm
Bottom area width: 250 cm
Inv. no. 12830

69. *Džube srmalija*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons de laine rouges (alovi) et bleu foncé (modri); broderie en galons d'argent et de laine rouge sur les goussets axillaires et autour des ouvertures pour poches.
Motifs géométriques et végétaux.
Village de Stanci, Duračka Reka, région de Kriva Palanka
Longueur du stan: 105 cm
Largeur du bas: 250 cm
No. d'inv. 12830

70. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени и портокалови волнени гајтани.
с. Кркле, Источен дел на Славиште, Кривоаланечко.
Должина на станот-116 см.
Ширина во долниот дел-261 см.
Инв. бр. 4448

70. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red and orange wool braids at the edge.
Village of Krkle, east part of Slavište, Kriva Palanka region
Stan length: 116 cm
Bottom area width: 261 cm
Inv. no. 4448

70. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons en laine rouge et orange.
Village de Krkle, partie est de Slavište, région de Kriva Palanka
Longueur du stan: 116 cm
Largeur du bas: 261 cm
No. d'inv. 4448

71. *Џубе срмалија*,
Невестинска горна безракавна облека.
Црна четворно ткаена валана клашна.
Украсено со оптока од црвени волнени и бели срмени гајтани и вез.
с. Козбунар, Радовишки Шоплук.
Должина на станот-108 см.
Ширина во долниот дел-233 см.
Инв. бр. 9394

71. *Džube srmalija*
Bridal outer sleeveless garment.
Black twill weave fulled broadcloth.
Red wool and silver braids at the edge; embroidery.
Village of Kozbunar, Radoviški Šopluk.
Stan length: 108 cm.
Bottom area width: 233 cm
Inv. no. 9394

71. *Džube srmalija*
Vêtement de dessus de jeune mariée sans manches.
Drap noir tissé en armure sergé et foulé.
Bordure de galons d'argent et de soie rouge; broderie.
Village de Kozbunar, Radoviški Šopluk
Longueur du stan: 108 cm
Largeur du bas: 233 cm
No. d'inv. 9394

72. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темноцрвена-бордо чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со жолт и бел срмен вез на грбот и предниците.
Поставено со памучно платно-басма.
Геометриско-растителни стилизации: гранка со крст во горниот крак со птица.
Ѓаковица.
Должина на станот-115 см.
Ширина во долниот дел-318 см.
Инв. бр. 11691

72. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark red (bordo) baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Embroidery in gold- and silver -wrapped threads at back and front panels.
Basma lining.
Geometrical and vegetable stylizations - branch bearing a cross with a bird on its upper arm.
Gakovica
Stan length: 115 cm
Bottom area width: 318 cm
Inv. no. 11691

72. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge foncé (bordo).
Bordure de galons et rubans d'or; broderie en fils d'or et d'argent sur le dos et les devants.
Doublure en basma.
Stylisations géométriques et végétales - branche portant une croix avec un oiseau dans son bras supérieur
Gakovica
Longueur du stan: 115 cm
Largeur du bas: 318 cm
No. d'inv. 11691

73. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црвена чоја.
Украсено со извиткана оптока од црни свилени гајтани, по целата површина покриено со вез од црн свилен конец-бикме.
Поставено со памучно платно во риги.
Геометриско-растителни мотиви.
Призрен.
Должина на станот-99,5 см.
Ширина во долниот дел-234 см.
Инв. бр. 11692

73. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Red baize.
Winding black silk braids at the edge. Embroidery in black silk thread (bikme) all over its surface.
Lining of stripped cotton cloth.
Geometrical and vegetable patterns.
Prizren
Stan length: 99.5 cm
Bottom area width: 234 cm
Inv. no. 11692

73. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge.
Bordure de galons sinueux en soie noire; broderie en fil de soie noire (bikme) sur toute la surface.
Doublure en toile de coton rayée.
Motifs géométriques et végétaux.
Prizren
Longueur du stan: 99,5 cm
Largeur du bas: 234 cm
No. d'inv. 11692

74. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црвено кадифе.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со жолт и бел срмен вез на грбот и предниците.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни стилизации: пупки, гранки, срцевидни форми...
Пеќ.
Должина на станот-114 см.
Ширина во долниот дел-292 см.
Инв. бр. 11694

74. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Red velvet.
Gold braids and ribbons at the edge. Embroidery in gold- and silver –wrapped threads at back and front panels.
Basma lining.
Geometrical and vegetable stylizations - buds, branches, heart shapes, etc.
Peќ
Stan length: 114 cm
Bottom area width: 292 cm
Inv. no. 11694

74. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Velours rouge foncé.
Bordure de galons et rubans d'or; broderie en fils d'or et d'argent sur le dos et les devants.
Doublure en basma.
Stylisations géométriques et végétales - bourgeons, branches, formes de coeur, etc.
Peќ
Longueur du stan: 114 cm
Largeur du bas: 292 cm
No. d'inv. 11694

75. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темноцрвена чоја.
Украсено со оптока од црни свилени гајтани, со вез од црн свилен конец на грбот, станот и предниците.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни стилизации: кругчиња, цветови, гранки...
Призрен.
Должина на станот-115 см.
Ширина во долниот дел-394 см.
Инв. бр. 11695

75. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark red baize.
Black silk braids at the edge. Embroidery in black silk thread at back and along the rims of the stan and front panels.
Basma lining.
Geometrical and vegetable stylizations - small circles, flowers, branches, etc.
Prizren
Stan length: 115 cm
Bottom area width: 394 cm
Inv. no. 11695

75. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge foncé.
Bordure de galons en soie noire; broderie en fil de soie noire sur le dos et le long des bords du stan et des devants.
Doublure en basma.
Stylisations géométriques et végétales - petits cercles, fleurs, branches, etc.
Prizren
Longueur du stan: 115 cm
Largeur du bas: 394 cm
No. d'inv. 11695

76. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црвена чоја.
Украсено со оптока од црни свилени и жолти срмени гајтани, со богат жолт и бел срмен вез на грбот и предниците.
Поставено со темноцрвено памучно платно.
Геометриско-растителни стилизации со претстава на змија на предниците.
Призрен.
Должина на станот-105 см.
Ширина во долниот дел-270 см.
Инв. бр. 11696

76. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Red baize.
Black silk and gold braids at the edge. Rich embroidery in gold- and silver-wrapped threads at back and front panels.
Lining of dark red cotton cloth.
Geometrical and vegetable stylizations - representation of a snake on the front panels.
Prizren
Stan length: 105 cm
Bottom area width: 270 cm
Inv. no. 11696

76. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge.
Bordure de galons de soie noire et d'or; riche broderie en fils d'or et d'argent sur le dos et les devants.
Doublure en toile de coton rouge foncé.
Stylisations géométriques et végétales - représentation de serpent sur les devants.
Prizren
Longueur du stan: 105 cm
Largeur du bas: 270 cm
No. d'inv. 11696

77. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Црвена чоја.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со богат жолт и бел срмен вез на грбот и предниците.
Геометриско-растителни стилизации, со претстава на змеј на предниците.
Рожае.
Должина на станот-120 см.
Ширина во долниот дел-348 см.
Инв. бр. 11697

77. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Red baize.
Gold braids and ribbons at the edge. Rich embroidery in gold- and silver-wrapped threads at back and front panels.
Geometrical and vegetable stylizations - representation of a dragon on the front panels.
Rožae
Stan length: 120 cm
Bottom area width: 348 cm
Inv. no. 11697

77. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Feutre rouge.
Bordure de galons et rubans d'or; riche broderie en fils d'or et d'argent sur le dos et les devants.
Stylisations géométriques et végétales - représentation de dragon sur les devants.
Rožae
Longueur du stan: 120 cm
Largeur du bas: 348 cm
No. d'inv. 11697

78. *Џубе*,
Женска горна безракавна облека.
Темноцрвено кадифе.
Украсено со оптока од жолти срмени гајтани и ширити, со жолт и бел срмен вез на грбот, по работ на предниците и станот.
Поставено со шарена памучна басма.
Геометриско-растителни мотиви.
Призрен.
Должина на станот-123 см.
Ширина во долниот дел-322 см.
Инв. бр. 11698

78. *Džube*
Women's outer sleeveless garment.
Dark red velvet.
Gold braids and ribbons at the edge. Embroidery in gold- and silver-wrapped threads at back and along the rims of the stan and front panels.
Basma lining.
Geometrical and vegetable patterns.
Prizren
Stan length: 123 cm
Bottom area width: 322 cm
Inv. no. 11698

78. *Džube*
Vêtement féminin de dessus sans manches.
Velours rouge foncé.
Bordure de galons et rubans d'or; broderie en fils d'or et d'argent sur le dos et le long des bords des devants et du stan.
Doublure en basma.
Motifs géométriques et végétaux.
Prizren
Longueur du stan: 123 cm
Largeur du bas: 322 cm
No. d'inv. 11698

79. *Курк*,
Женска горна облека во вид на мантил, со долги ракави.
Теget чоја.
Долга до под колена, околу вратот и на предниците опточена со лисичина.
Поставена со јагнешко крзно-кожа и темнозелено памучно платно по долниот раб.
Битола.
Должина на станот-125 см., ракави-57
Ширина во долниот дел-231 см., ракави-22 см.
Инв. бр. 3920

79. *Kurk*
Women's outer long-sleeved garment similar to the overcoat.
Dark blue baize.
Below the knee length. Fox fur (lisičina) trim around the neck and along the rims of the front panels.
Lining of lamb fur/skin and dark green cotton cloth along the bottom edge.
Bitola
Stan length: 125 cm; sleeves: 57
Bottom area width: 231 cm; sleeves: 22 cm
Inv. no. 3920

79. *Kurk*
Vêtement féminin de dessus, sorte de pardessus à manches longues.
Feutre bleu foncé.
Longueur au-dessous des genoux; fourrure de renard (lisičina) autour du cou et le long des bords des devants.
Doublure en fourrure/peau d'agneau et en toile de coton vert foncé sur le bord inférieur
Bitola
Longueur du stan: 125 cm, manches: 57 cm
Largeur du bas: 231 cm, manches: 22 cm
No. d'inv. 3920

80. *Polka*,
Женска горна облека во вид на палто, со долги ракави.
Самоцрнка четворно ткаена валана клашна.
Долга до средината на колковите, со два чеба на предниците, украсена со црни кадифени ленти.
с. Киселица, Пијанец, Делчевско.
Должина на станот-66 см., ракави-54 см.
Ширина во долниот дел-118 см., ракави-16 см.
Инв. бр. 5391

80. *Polka*
Women's outer long-sleeved garment similar to the overcoat.
Natural black (samocrnka) twill weave fulled broadcloth.
Mid-hips length. Pockets on the front panels.
Adornment with black velvet strips.
Village of Kiselica, Pijanec, Delčevo region.
Stan length: 66 cm; sleeves: 54 cm
Bottom area width: 118 cm; sleeves: 16 cm
Inv. no. 5391

80. *Polka*
Vêtement féminin de dessus, sorte de manteau à manches longues.
Drap noir naturel (samocrnka) tissé en armure sergé et foulé.
Longueur mi-hanches; poches sur les devants; ornement de bandes en velours noir.
Village de Kiselica, Pijanec, région de Delčevo
Longueur du stan: 66 cm, manches: 54 cm
Largeur du bas: 118 cm, manches: 16 cm
No. d'inv. 5391

81. *Курк*,
Женска горна облека во вид на капут, со долги ракави.
Виолетово лила кадифе.
Долга до под колена, со чебови на предниците и длабок изрез позади, на корилот, предниците, ракавите и чебовите опточена со лисичина и украсена со жолтозелен ширит.
Поставена со јагнешко крзно-кожа.
Делчево.
Должина на станот-97 см., ракави-55 см.
Ширина во долниот дел-152 см., ракави-14 см.
Инв. бр. 5457

81. *Kurk*
Women's outer long-sleeved garment similar to the coat.
Violet (lila) velvet.
Below the knee length. Pockets on the front panels and deep back neckline. Adornment with yellow-green ribbon. Collar (koril), front panels, sleeves and pockets trimmed with lisičina (fox fur).
Lamb fur/leather lining.
Delčevo.
Stan length: 97 cm; sleeves: 55 cm
Bottom area width: 152 cm; sleeves: 14 cm
Inv. no. 5457

81. *Kurk*
Vêtement féminin de dessus, sorte de manteau à manches longues
Velours violet (lila).
Longueur au-dessous des genoux; poches sur les devants et décolleté profond derrière; ornement de ruban jaune-vert; col (koril), devants, manches et poches bordés de lisičina;
Doublure en fourrure/peau d'agneau.
Delčevo
Longueur du stan: 97 cm, manches: 55 cm
Largeur du bas: 152 cm, manches 14 cm
No. d'inv. 5457

82. *Џубе*,
Женска горна облека во вид на мантил, со долги ракави.
Црн сатен.
Долга до под колена, околу вратот и на предниците опточена со крзно од самур-куна.
Поставена со овча кожа.
Охрид.
Должина на станот-100 см., ракави-56 см.
Ширина во долниот дел-224 см., ракави-17 см.
Инв. бр. 8498

82. *Džube*
Women's outer long-sleeved garment similar to the overcoat.
Black satin.
Below the knee length. Marten (samur) fur trimmed neckline and front panels.
Sheepskin lining.
Ohrid
Stan length: 100 cm; sleeves: 56 cm
Bottom area width: 224 cm; sleeves: 17 cm.
Inv. no. 8498

82. *Džube*
Vêtement féminin de dessus, sorte de pardessus à manches longues.
Satin noir.
Longueur au-dessous des genoux; cou et devants bordés de fourrure de fouine (samur)
Doublure en peau de mouton.
Ohrid
Longueur du stan: 100 cm; manches: 56 cm
Largeur du bas: 224 cm; manches: 17 cm
No. d'inv. 8498

83. *Кундугун*,
Женска горна облека со долги ракави.
Црна свита-чоја.
Куса до појас, околу вратот и на предниците опточена со лисичина.
Поставена со шарена памучна басма на грбот и лисичина на предниците.
с. Саракино, Воденско.
Должина на станот-37 см., ракави-54 см.
Ширина во долниот дел-87 см, ракави-18 см.
Инв. бр. 15850

83. *Kundugun*
Women's outer long-sleeved garment.
Black baize (svita).
Waist-length. Lisičina trimmed neckline and front panels.
Back lined with basma; front panels with lisičina lining.
Village of Sarakino, Voden (Edessa) region
Stan length: 37 cm; sleeves: 54 cm
Bottom area width: 87 cm; sleeves: 18 cm.
Inv. no. 15850

83. *Kundugun*
Vêtement féminin de dessus à manches longues.
Feutre (svita) noir.
Court jusqu'à la taille; cou et devants bordés de lisičina.
Dos doublé de basma et devants doublés de lisičina.
Village de Sarakino, région de Voden (Édessa)
Longueur du stan: 37 cm; manches 54 cm
Largeur du bas: 87 cm; manches: 18 cm
No. d'inv. 15850

84. *Сако*,
Женска горна облека во вид на мантил, со долги ракави.
Црно кадифе.
Долга до под колена, околу вратот и на предниците опточена со лисичина.
Поставена со овча кожа.
Прилеп.
Должина на станот-97 см., ракави-57 см.
Ширина во долниот дел-218 см., ракави-14 см.
Инв. бр. 15855

84. *Sako*
Women's outer long-sleeved garment similar to the overcoat.
Black velvet.
Below the knee length. Lisičina trimmed neckline and front panels.
Sheepskin lining.
Prilep
Stan length: 97 cm; sleeves: 57 cm
Bottom area width: 218 cm, sleeves: 14 cm.
Inv. no. 15855

84. *Sako*
Vêtement féminin de dessus, sorte de pardessus à manches longues.
Velours noir.
Longueur au-dessous des genoux; cou et devants bordés de lisičina.
Doublure en peau de mouton.
Prilep
Longueur du stan: 97 cm; manches: 57 cm
Largeur du bas: 218 cm; manches: 14 cm
No. d'inv. 15855

85. *Sake*,
Невестинска горна облека во вид на капут, со долги ракави.
Црна лито ткаена валана клашна.
Долга до под колена, со џебови на предниците и фалти позади, со украсување од црно кадифе на јаката, црни кадифени ленти и вез од црн свилен конец на џебовите.
с. Сетина, Леринско.
Должина на станот-93 см., ракави-48 см.
Ширина во долниот дел-204 см., ракави-14 см.
Инв. бр. 16307

85. *Sake*
Bridal outer long-sleeved garment similar to the coat.
Black plain weave fulled broadcloth.
Under knee length. Pockets on the front panels and folds at back. Collar adorned with black velvet; black velvet strips and embroidery in black silk thread on pockets.
Village of Setina, Lerin (Florina) region
Stan length: 93 cm; sleeves: 48 cm
Bottom area width: 204 cm; sleeves: 14 cm.
Inv. no. 16307

85. *Sake*
Vêtement de dessus de jeune mariée, sorte de manteau à manches longues.
Drap noir tissé en armure toile et foulé.
Longueur au-dessous des genoux; poches sur les devants et plis sur le dos; col orné de velours noir; bandes de velours noir et broderie en fil de soie noire sur les poches.
Village de Setina, région de Lerin (Florina)
Longueur du stan: 93 cm; manches: 43 cm
Largeur du bas: 204 cm; manches 14 cm
No. d'inv. 16307

86. *Џубе*,
Женска горна облека во вид на мантил, со долги ракави.
Црн сатен.
Долга до под колена, околу вратот и на предниците опточена со лисичина.
Поставена со јагнешко крзно.
Битола.
Должина на станот-96 см., ракави-54 см.
Ширина во долниот дел-193 см., ракави-13 см.
Инв. бр. 17154

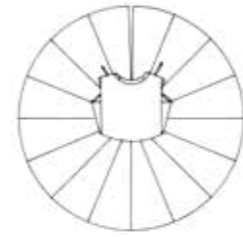
86. *Džube*
Women's outer long-sleeved garment similar to the overcoat.
Black satin.
Under knee length. Neck and front panels trimmed with lisičina.
Lamb fur lining.
Bitola
Stan length: 96 cm; sleeves: 54 cm
Bottom area width: 193 cm; sleeves: 13 cm
Inv. no. 17154

86 *Džube*
Vêtement féminin de dessus, sorte de pardessus à manches longues.
Satin noir.
Longueur au-dessous des genoux; cou et devants bordés de lisičina.
Doublure en fourrure d'agneau.
Bitola
Longueur du stan: 96 cm; manches: 54 cm
Largeur du bas: 193 cm; manches: 13 cm
No. d'inv. 17154

87. *Полка*,
Женска горна облека во вид на палто, со долги ракави.
Црно кадифе.
Долга до средината на колковите, со два џеба на предниците, околу вратот и на предниците опточена со лисичина.
Поставена со овча кожа.
с. Полаки, Кочанско.
Должина на станот-61 см., ракави-55 см.
Ширина во долниот дел-121 см., ракави-14 см.
Инв. бр. 17636

87. *Polka*
Women's outer long-sleeved garment similar to the coat.
Black velvet.
Mid-hip length. Pockets on front panels. Neck and front panels trimmed with lisičina.
Sheepskin lining.
Village of Polaki, Kočani region
Stan length: 61 cm; sleeves: 55 cm
Bottom area width: 121 cm; sleeves: 14 cm
Inv. no. 17636

87. *Polka*
Vêtement féminin de dessus, sorte de manteau à manches longues.
Velours noir.
Longueur mi-hanches; poches sur les devants; cou et devants bordés de lisičina.
Doublure en peau de mouton.
Village de Polaki, région de Kočani
Longueur du stan: 61 cm; manches: 55 cm
Largeur du bas: 121 cm; manches 14 cm
No. d'inv. 17636

1

2

8

16

21

22

26

27

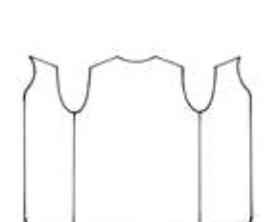
29

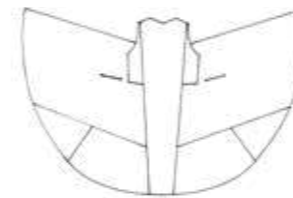
30

31

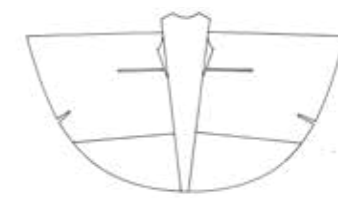
33

46

47

53

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

391(497.7)(083.824)

ВИДИНИЌ, Горданче

Џубе : облека помеѓу традицијата, Истокот и Западот : од
колекцијата на Музејот на Македонија / [автор Горданче Видиниќ ;
превод на англиски јазик Билјана Даскалова, превод на француски
јазик Татјана Попантоска ; цртеж Весна Јанковска ; стручен соработник
Слободан Шалевиќ ; дизајн Леон Џинго] = Džube : the garment among
the tradition, the East and the West : collection of the Museum of
Macedonia / [author Gordanche Vidinich ; [translation into English
Biljana Daskalova, translation into French Tatjana Popantoska ;
drawings Vesna Jankovska ; professional support Slobodan Shalevich ;
design Leon Djingo] = Džube : un vêtement parmi la tradition, l'Est
et l'Ouest : de la collection du Musée de Macédonie / auteur
Gordanche Vidinich ; traduction en anglais Biljana Daskalova,
traduction en français Tatjana Popantoska ; dessins Vesna Jankovska ;
soutien professionnelle Slobodan Shalevich ; composition graphique Leon
Djingo]. - Скопје : Музеј на Македонија = Skopje : Museum of
Macedonia, 2016. - 98 стр. : илустр. ; 27 см

Текст напоредно на мак., англ. и фра. јазик. - Библиографија ;
Bibliography ; Bibliographie: стр. 25. - Толковен речник на изрази
; Glossary ; Glossaire: стр. 26-28

ISBN 978-9989-917-64-6

I. Vidinich, Gordanche види Видиниќ, Горданче

а) Етнографија - Народна носија - Музејски колекции - Македонија -
Каталози

COBISS.MK-ID 101467658

ЏУБЕ
ОБЛЕКА ПОМЕГУ ТРАДИЦИЈАТА, ИСТОКОТ И ЗАПАДОТ
Од колекцијата на Музејот на Македонија

DŽUBE
THE GARMENT AMONG THE TRADITION, THE EAST AND THE WEST
from the collection of the Museum of Macedonia

DŽUBE
UN VÊTEMENT PARMI LA TRADITION, L'EST ET L'OUEST
de la collection du Musée de Macédoine

Министерство на култура
на Република Македонија

MMXVI

МУЗЕЈ НА МАКЕДОНИЈА
MUSEUM OF MACEDONIA